

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΘ' – ΤΕΥΧΟΣ 3 – ΜΑΡΤΙΟΣ 2002
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

ὑπό τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ἑπιχειρήσεως
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Εὐάγγελος Π. Λέκκος
θεολόγος, νομικός

Διευθυντῆς Συντάξεως τοῦ Δελτίου
Εὐάγγελος Δ. Θεοδώρου
Ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Τακτικὸν μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ
Ἀρχιμ. **Χρυσόστομος Σκλήφας**
Ἀρχιμ. **Νεκτᾶριος Παρασκευάκος**
Πρωτοπρ. **Δημήτριος Τζέρπος**

Συλλογὴ ὕλης
Ἀριστομένης **Ματσάγγας**, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Χρῆστος Καραγιάννης, M. Th.

Ἰω. Γενναδίου 14 - 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 010-72.18.308. Fax: 010-72.18.336
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail: iera-synodos@ath.forthnet.gr

Τυπογραφεῖον
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕ
Σόλωνος 98 – 106 80 Ἀθήνα. Τηλ.: 010 3661200, Fax: 010 3617791
<http://www.livanis.gr>

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΜΗΝΥΜΑΤΑ - ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Ιεράς Συνόδου,
Ἐγκύκλια Σημειώματα 166

Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χριστοδούλου,
Μήνυμα πρὸς τὴ Διαθρησκειακὴ Συνάντηση
τῆς Κύπρου 169

Γραφείου Τύπου τῆς Ἱεράς Συνόδου,
Ἡ ἐπίσημη Ἐπίσκεψη ἀντιπροσωπείας τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Βατικανὸ 170

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩ- ΜΑΤΑ - ΑΙΡΕΣΕΙΣ

Παναγιώτη Ι. Μπούμη,
Γνωμοδότηση γιὰ τὴ διχοτόμηση Μητρο-
πόλεως 176

Γεωργίου Κρίππα,
Ἀνθρώπινα δικαιώματα, αἵρέσεις καὶ Ἐκ-
κλησία 179

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝ- ΤΑΞΕΩΣ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ – ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ – ΔΙΑΦΟΡΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου,
Τὸ βεληνεκές τῶν Διαθρησκειακῶν Δια-
λόγων 186

Ε.Δ.Θ.,
Παρατηρήσεις καὶ σχόλια 190

Ε.Π.Α. (ἐπιμέλεια)
Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ 194

Ἰω. Χρ. Ταρνανίδη,
Ὁ Πατριάρχης Φώτιος καὶ ὁ κόσμος
τῶν Σλάβων 222

Εὐαγγέλου Καρακοβούνη,
Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη καὶ οἱ ἐπικριτές της 234

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρῦξεις πληρώσεως κενῶν θέσεων 239

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΜΗΝΥΜΑΤΑ
ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΕΠΙΣΚΕΥΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθ. Πρωτ. 421
 Διεκπ. 224

Ἀθήνησι τῆ 11ῃ Φεβρουαρίου 2002

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
 τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
 τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1011/13.3.2001 ἡμετέρου Ἐγκυκλίου σημειώματος, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Χρήστου Πάχτα, ἤρξατο ἡ χρηματοδότησις τῶν μελετῶν τῶν ἔργων τοῦ προγράμματος, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν ἔνταξιν αὐτῆς εἰς τὰ Ἐπιχειρησιακὰ Προγράμματα τοῦ 3ου Κοινοτικοῦ Πλαισίου Στηρίξεως. Εἰς αὐτὴν τὴν α' φάσιν χρηματοδοτοῦνται αἱ μελέται πέντε ἔργων μεγάλων κεντρικῶν ὑποδομῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Διὰ τὰ δίκτυα παρεμβάσεων ἐθνικῆς σημασίας, ἅτινα θὰ προταθοῦν διὰ τὴν ἀμέσως προσεχῆ περίοδον, δέον ὅπως κατατεθοῦν προτάσεις ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων Ἱερῶν Μητροπόλεων, προκειμένου ἵνα ἐπιλεγοῦν αὐται, αἱ ὁποῖαι ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ γενικὰ κριτήρια ἐπιλεξιμότητος καὶ ἐντάξεως, τὰ ὁποῖα τίθενται ἀπὸ τὸ Κοινοτικὸν Πλαῖσιον Στηρίξεως καὶ ἐκπληροῦν τὰ εἰδικὰ κριτήρια, τὰ ὁποῖα ἐξυπηρετοῦν τοὺς στόχους καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ προγράμματος τῆς Ἀγιωπότης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως τοῦτο ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, διὰ τοῦ ὁποίου διεξάγονται αἱ σχετικαὶ διαπραγματεύσεις. Ἡ πρότασις θὰ ἀφορᾷ εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἀναγκαίων μελετῶν, οὕτως ὥστε νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς ἐπομένην φάσιν ἡ χρηματοδότησις ἔργων.

Αὐτονόητον εἶναι ὅτι, προκειμένου μία Ἱερὰ Μητρόπολις νὰ καταθέσῃ πρότασιν, ὅτι ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἀνάληψιν μιᾶς ἢ περισσοτέρων δραστηριοτήτων, αἱ ὁποῖαι θὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὰ δίκτυα παρεμβάσεων ἐθνικῆς σημασίας, δέον ὅπως διαθέτῃ τὸ ἀπαιτούμενον ἀκίνητον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ ἡ ἐν λόγῳ παρέμβασις (οἰκὸπέδον ἢ κτίσμα).

Εἰδικώτερον, τὰ δίκτυα παρεμβάσεων τὰ ὁποῖα

ἐνδιαφέρουν τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις καὶ θὰ προταθοῦν κατὰ τὴν ἀμέσως προσεχῆ περίοδον, εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

1. Ἀνάπτυξις Ἐθνικοῦ Δικτύου Βρεφονηπιακῶν Σταθμῶν (40 Σταθμοί).

Προϋπολογισμὸς ἀνὰ σταθμόν: 132.000 Εὐρώ.

2. Ἴδρυσις καὶ λειτουργία 6 Κέντρων ἀνοικτῆς περιθάλψεως Ἀτόμων με Εἰδικὰς Ἀνάγκας (ΑΜΕΑ).

Προϋπολογισμὸς ἀνὰ σταθμόν: 734.000 Εὐρώ.

3. Ἴδρυσις καὶ λειτουργία δύο πιλοτικῶν ὑποδομῶν, διὰ τὴν φροντίδα κατ' οἶκον τῶν ἡλικιωμένων, με τηλεϊδοποίησιν.

Προϋπολογισμὸς ἀνὰ ὑποδομὴν: 500.000 Εὐρώ.

4. Δημιουργία, ἀνάδειξις καὶ προβολὴ πολιτιστικῆς διαδρομῆς «*Ἡ πορεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν Ἑλλάδα*», με τὴν ἐπὶ μέρους συστηματικὴν ἀξιοποίησιν, ἀνάδειξιν καὶ σύνθεσιν αὐτῶν, τοῦ Βήματος τοῦ Ἁγίου Παύλου (σημεῖα ὅπου ἐδίδαξε ὁ Ἅγιος) εἰς τὰς πόλεις: Καβάλα (Φιλίππους), Βέροια, Ἀθῆναι (Πνύκα), Θεσσαλονίκη, Κόρινθος, Κεφαλληνία, Πρέβεζα (Νικόπολις).

Προϋπολογισμὸς ἀνὰ ὑποδομὴν: 587.000 Εὐρώ.

5. Ἀνάδειξις - προβολὴ Ἐκκλησιαστικῶν Μνημείων τῆς ἱστορικῆς διαδρομῆς τῆς νεωτέρας Ἱστορίας τῆς χώρας ἡμῶν, ἅτιμα κατεῖχον οὐσιαστικὴν θέσιν καὶ ρόλον εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας καὶ εἰδικώτερον τῶν Ἱερῶν Μονῶν: Μεγάλου Σπηλαίου, Ἁγίας Λαύρας, Μεγάλου Μετεώρου, Φιλοσόφου καὶ Τιμίου Προδρόμου Γορτυνίας, Ζωοδόχου Πηγῆς (Ἁγίας) Ἄνδρου, Ἁγίου Γεωργίου Πάρου, Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης καὶ Μεγάλης Παναγίας Σάμου.

Προϋπολογισμὸς ἀνὰ Μονήν: 1.830.000 Εὐρώ.

6. Δημιουργία Ἐθνικοῦ Δικτύου προληπτικῆς ἱατρικῆς καὶ ψυχολογικῆς ὑποστηρίξεως τῶν νέων κοινωνικοῦ ἀποκλεισμοῦ (δίκτυον κατὰ τῶν ναρκωτικῶν, AIDS καὶ συγγρόνων κοινωνικῶν προβλημάτων), διὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας 40 δομῶν.

Προϋπολογισμὸς ἀνὰ δομὴν: 100.000 Εὐρώ.

7. Δημιουργία Κέντρου νοσηλείας και διαμονής, διὰ τὴν περιθάλψιν καὶ τὴν φροντίδα ἡλικιωμένων Κληρικῶν.

Προϋπολογισμός: 3.000.000 Εὐρώ.

8. Κατασκευή δικτύου 4 Κέντρων Ὀλοκληρωμένης Κοινωνικῆς Προστασίας, διὰ τὴν παροχὴν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν τριῶν (3) βαθμίδων κοινωνικῆς προνοίας καὶ φροντίδος εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὸ παιδί, τοὺς νέους, τοὺς ἡλικιωμένους, τὰ Ἴατομα Μὲ Εἰδικὰς Ἀνάγκας (ΑΜΕΑ), τοὺς οικονομικοὺς πρόσφυγας καὶ τοὺς παλιννοστοῦντας ὁμογενεῖς.

Προϋπολογισμός ἀνὰ κέντρον: 1.500.000 Εὐρώ.

9. Κατασκευή δύο προτύπων Κέντρων ὑποστηρίξεως καὶ περιθάλψεως κακοποιημένων παιδιῶν καὶ γυναικῶν ἐν κινδύνῳ.

Προϋπολογισμός ἀνὰ κέντρον: 2.900.000 Εὐρώ.

10. Ἐκσυγχρονισμός ὑποδομῶν εἴκοσι (20) Ἐκκλησιαστικῶν Γηροκομείων.

Προϋπολογισμός ἀνὰ Γηροκομεῖον: 800.000 Εὐρώ.

11. Ἐκσυγχρονισμός ὑποδομῶν καὶ ἐξοπλισμοῦ ὀκτώ (8) Κέντρων ψυχικῆς ὑγιεινῆς καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν κέντρων ὑποστηρίξεως Ἰτόμων Μὲ Εἰδικὰς Ἀνάγκας (ΑΜΕΑ).

Προϋπολογισμός ἀνὰ κέντρον: 800.000 Εὐρώ.

12. Ἀναστήλωσις, ἀποκατάστασις καὶ ἀνάδειξις Ἐκκλησιαστικῶν Μνημείων Βυζαντινῆς περιόδου καὶ δημιουργία πολιτιστικῆς διαδρομῆς. Ἡ δρᾶσις ἀφορᾷ εἰς δέκα (10) πρωτοχριστιανικά καὶ βυζαντινά μνημεῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελέσουν κόμβους πολιτιστικῆς διαδρομῆς ὑπὸ τὸν τύπον δικτύου.

Προϋπολογισμός ἀνὰ μνημεῖον: 1.000.000 Εὐρώ.

13. Προστασία, ἀνάπλασις καὶ ἀνάδειξις εἴκοσι (20) ἱστορικῶν Μονῶν.

Προϋπολογισμός ἀνὰ Μονήν: 1.400.000 Εὐρώ.

14. Ἀνάπτυξις πληροφορικῆς ὑποδομῆς (μία πλήρης θέσις Η/Υ), τῶν περιφερειακῶν μονάδων διοικήσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου (Ἱεραὶ Μητροπόλεις, Ἱεροὶ Ναοί, Ἱεραὶ Μοναὶ καὶ Ἱδρύματα, 3000 σημεῖα).

Προϋπολογισμός ἀνὰ θέσιν: 1.470 Εὐρώ.

15. Ἀνάπτυξις συγχρόνου τηλεπικοινωνιακῆς ὑποδομῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰ τρία ἐπίπεδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως καὶ εἰς τὸ σύνολον τῶν Ὑπηρεσιῶν Αὐτῆς (3000 σημεῖα).

Προϋπολογισμός ἀνὰ θέσιν: 1.000 Εὐρώ.

Ὅθεν παρακαλοῦνται αἱ Ἱεραὶ Μητροπόλεις, βάσει τῶν ἀνωτέρω, ὅπως ἐκδηλώσουν τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν διὰ τὴν ὑλοποίησιν τῶν παρεμβάσεων, καταθέσουν δέ, ἐντὸς τῶν ἐπομένων δέκα (10) ἡμερῶν, σύντομον τεχνικὴν περιγραφήν καὶ προϋπολογισμὸν τῶν ἀπαιτουμένων ἐργασιῶν.

Ἐν συνεχείᾳ θὰ ἐπιλεγοῦν αἱ καταλληλότεραι προτάσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ὑποβληθοῦν πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Διοικητὴν Ἱεράν Σύνοδον, θὰ συνταχθοῦν τὰ τεχνικά δελτία τῶν ἔργων καὶ θὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὸ ὡς ἄνω Ὑπουργεῖον πρὸς ἔνταξιν.

Διὰ πᾶσαν περαιτέρω πληροφορίαν, δύνασθε ἵνα ἀπευθύνησθε εἰς τὴν Εἰδικὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων (τηλ. 010 7254510).

Ἐντολῆ καὶ Ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Σαλῶνων ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Κοινοποιήσις:

Εἰδικὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν

Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων

Παρ' ἡμῖν.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθ. Πρωτ. 503 Ἀθήνησι τῆ 18ῃ Φεβρουαρίου 2002
Διεκπ. 265

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 421/11.2.2002 ἡμετέρου Ἐγκυκλίου Σημειώματος, περὶ χρηματοδοτήσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἔργων ὑπὸ τοῦ Γ' Κοινοτικοῦ Πλαισίου Στηρίξεως, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι:

α) Διὰ τὴν ἔνταξιν τῶν Ἱερῶν Μονῶν εἰς τὸ ἄνω Πρόγραμμα ἀπαιτοῦνται εἰς τὴν Τεχνικὴν Ἐκθεσιν τὰ κάτωθι στοιχεῖα: Χρονολογία ἰδρύσεως, τετραγωνικὰ κτιρίου, ἀναγκαιότης ἐπεμβάσεως, εἶδος ἀπαιτουμένων ἐπεμβάσεων καὶ προϋπολογισμὸς ἔργου ἀποκαταστάσεως.

β) Διὰ τὴν ἔνταξιν τῶν ὑπολοίπων κτιρίων εἰς τὸ ὡς ἄνω Πρόγραμμα ἀπαιτοῦνται εἰς τὴν Τεχνικὴν ἔκθεσιν τὰ κάτωθι στοιχεῖα: Μορφή κτιρίου (π.χ. ἐνὸς ἢ δύο ὁρόφων), τετραγωνικὰ κτιρίου, αἶθουσαι κτιρίου, πληροφόρησις διὰ τυχόν ἔργα διαμορφώσεως περιβάλλοντος χώρου καὶ ἐξοπλισμὸς κτιριακοῦ συγκροτήματος.

Ἐντολὴ καὶ Ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Σαλῶνων ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Κοινοποιήσις:
Εἰδικὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν
Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων
Παρ' ἡμῖν.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθ. Πρωτ. 318 Ἀθήνησι τῇ 12ῃ Φεβρουαρίου 2002
Διεκπ. 228

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπιθυμοῦντες ὅπως ἐνημερώσωμεν ὑμᾶς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προσλήψεως ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἀμέσως προσεχῆ διετίαν (2002-2004), γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ κάτωθι:

1. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. Φ. 908/7489/24.1.2002 ἐγγράφου τοῦ Ἐπιτραπεζίου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδεύσεως ἐκοινοποιήθη ὑμῖν τὸ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. ΔΠΠ/Φ. 29/26456/16.1.2002 ἐγγράφον τοῦ Ἐπιτραπεζίου Ἐσωτερικῶν, Δημοσίας Διοικήσεως καὶ Ἀποκεντρώσεως (Δ/νσις προσλήψεων προσωπικοῦ) σχετικῶς μετὰ τὸν τριετῆ προγραμματισμὸν προσλήψεων προσωπικοῦ τῶν ἐτῶν 2002-2004, συνοδευόμενον μετὰ τῶν σχετικῶν πινάκων πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ὑποβολὴν εἰς τὸ Ἐπιτραπεζίου Παιδείας.

2. Τὸ ἐγγράφον τοῦτο διὰ τὰς προσλήψεις, ἀφορᾷ εἰς τὰς ἑκατὸν ἐξήκοντα (160) θέσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ν. 1476/1984 καὶ τὰς ἑκατὸν (100) θέσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ν. 2819/2000, δηλαδὴ τὰς θέσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τῶν ὁποίων ἡ μισθοδοσία καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

3. Ἐκ τῶν ἑκατὸν (100) θέσεων τῶν Ἐκκλησια-

στικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ν. 2819/2000 ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ἐπιτραπεζίου Συμβουλίου ἡ πλήρωσις εἴκοσι πέντε (25) θέσεων κατὰ τὸ ἔτος 2001. Διὰ τὰς ὑπολοίπους ἐβδομήκοντα πέντε (75) θέσεις δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνῃ ὑφ' ὑμῶν πρότασις πρὸς πλήρωσιν, διότι τὸ Ἐπιτραπεζίου Παιδείας κατόπιν τῶν ὑμετέρων ἀπαντήσεων περὶ τοῦ κλάδου καὶ τῆς εἰδικότητος ἐκάστης θέσεως ἐτοιμάζει τὴν σχετικὴν πρότασιν πρὸς τὸ Ἐπιτραπεζίου Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν ἐγκρίσιν πληρώσεως τούτων κατὰ τὸ ἔτος 2002.

4. Ἡ ὑμετέρα ἀπάντησις πρὸς τὸ Ἐπιτραπεζίου Παιδείας δέον νὰ περιλαμβάνῃ προτάσεις διὰ πλήρωσιν ὑφισταμένων κενῶν θέσεων τοῦ Ν. 1476/84 ἢ θέσεων αἱ ὁποῖαι πρόκειται νὰ κενωθοῦν κατὰ τὰ ἔτη 2002, 2003 καὶ 2004 κατόπιν συνταξιοδοτήσεως ἢ παραιτήσεως τῶν κατεχόντων αὐτὰς ὑπαλλήλων, ἀναφέροντες τὸν Κλάδον καὶ τὴν εἰδικότητα τοῦ πρὸς διορισμὸν ὑπαλλήλου συνοδευόμενας μετὰ τῶν σχετικῶν πινάκων.

Αἱ ἀπαντήσεις ὑμῶν δέον νὰ ἀποσταλῶσι τὸ συντομώτερον δυνατόν διὰ τηλεμοιότυπου εἰς τὸ Ἐπιτραπεζίου Παιδείας, Δ/νσιν Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως (FAX 010 3233372).

5. Δύνασθε νὰ ἀποστείλητε, ἐὰν ἐπιθυμῆτε, εἰδικὴν πρότασιν διορισμοῦ Ἱεροκέρυκος τοῦ Ν. 1811/1988 (τοῦ καταργηθέντος ΟΔΕΠ) ἀναφέροντες τὸ ἔτος διορισμοῦ 2002, 2003 ἢ 2004.

Ἡ πρότασις αὕτη δέον ὅπως διαβιβασθῇ πρὸς τὴν Δ/νσιν Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως τοῦ Ἐπιτραπεζίου Παιδείας καὶ κοινοποιηθῇ εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐντολὴ καὶ Ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Σαλῶνων ΘΕΟΛΟΓΟΣ

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΙΑΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες, καὶ εἰδικότερα οἱ Κύπριοι, ζοῦμε πάντοτε εἰρηνικά καὶ μὲ πλήρη ἀνεκτικότητα πρὸς τὸν πλησίον μας, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ τί ἐκεῖνος πιστεύει. Σεβόμεθα τὴν ἰδιοπροσωπία του, τὴν ταυτότητά του, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά του. Παράλληλα διατηροῦμε ὡς ἀνεκτίμητο θησαυρὸ τὸν δικὸ μας Ἑλληνορθόδοξο πολιτισμὸ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο οἱ διάφοροι λαοί, ἀνεξαρτήτως πολιτισμικῆς καὶ ἐθνικῆς προέλευσης, ἔχουν πολλαπλά εὐεργετηθεῖ καὶ τοῦ ὁποῖου ἡ συνέχιση τῆς ὑπαρξῆς μαζί μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους πολιτισμοὺς καὶ λαοὺς, κρίνεται ἀπὸ τοὺς ἀνὰ τὸν κόσμον πνευματικὸς ἀνθρώπους ἀπαραίτητη ὡς ἀποτελεσματικὸ ἀνάχωμα στὴν ἐπικράτηση τῆς βαρβαρότητας.

Γιὰ τὴν ἐκδήλωση τῆς καταλλαγῆς πού ὀργανώνετε ἐπιλέξατε αὐτὴ τὴ χρονικὴ περίοδο, μετὰ τὸ τραγικὸ γεγονός τῆς τρομοκρατικῆς ἐπίθεσης στὶς Η.Π.Α. τὴν 11ην Σεπτεμβρίου τοῦ 2001, περίοδο κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἀνθρωπότητα αἰσθάνεται ἀπὸ τὴν τρομοκρατία καὶ τὴν ἀπανθρωπιὰ τραυματισμένη. Εἶναι ἐπίσης σημαντικὸ τὸ ὅτι διεξάγεται στὴν Κύπρο μας, τὸ σταυροδρόμι, ὅπως σωστὰ ἀναφέρετε, λαῶν καὶ πολιτισμῶν, μὲ τὴν καιρία συμβολὴ τῆς στὴν παρουσία καὶ προβολὴ τοῦ Ἑλληνορθόδοξου πολιτισμοῦ σὲ ὅλη τὴν Οἰκουμένη. Παρουσία πολὺ μεγαλύτερη τοῦ πληθυσμιακοῦ καὶ ἐπιφανειακοῦ τῆς μεγέθους. Καὶ εἶναι τὸ πιὸ κατάλληλο μέρος γιὰ τὸ Συνέδριο ἢ Κύπρος μας γιὰτὶ ἰδρυτῆς τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας μαζί μὲ τὸν Ἀπόστολο Βαρνάβα εἶναι ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος, ἰδρυτῆς ἐπίσης καὶ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος διεκήρυξε τὴν καταλλαγὴ στὸν κόσμον τονίζοντας ὅτι *«οὐκ ἔνι Ἕλληνας ἢ καὶ Ἰουδαῖος, Σκύθης δοῦλος ἢ ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός»* (Κολ. γ' 11). Δυστυχῶς ἡ Κύπρος παραμένει ἡ μόνη χώρα σὲ ὅλη τὴν Οἰκουμένη, στὴν ὁποία ἀκόμη δὲν ἔχουν πέσει τὰ τείχη πού τὴ χωρίζουν τεχνητὰ καὶ μὲ τὴ χρῆση κοσμικῆς βίας σὲ δύο μέρη. Καὶ πρὸς ὄνειδος ὄλων μας, πού ἀνήκουμε στὸν πολι-

τισμένο κόσμον καὶ ὄλων μας πού ἐκπροσωποῦμε τὶς διαφορὲς θρησκείες, στὸν χωρισμὸ αὐτὸ χρησιμοποιοῦνται ὡς μέσα –πλὴν τῆς ὀμῆς στρατιωτικῆς βίας καὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου– ἡ θρησκεία ἀλλὰ καὶ ὁ τυφλὸς ἐθνικισμὸς. Ἀποτέλεσμα τῆς βίας εἶναι νὰ ἐξακολουθεῖ ἐπὶ 28 περιόπου χρόνια μιὰ ἀπαράδεκτη κατάσταση ἀπάνθρωπου χωρισμοῦ τῶν πολιτῶν τῆς Κύπρου, κατὰ παράβαση κάθε ἀνθρώπινου δικαιώματος καὶ στοιχειῶδων ἀρχῶν ἀνθρώπινης ἐλευθερίας καὶ ἀξιοπρέπειας. Ὅχι ὅτι εἶναι τὸ μόνο πρόβλημα στὴν περιοχὴ. Παλαιστίνιοι καὶ Ἰσραηλινοὶ πρέπει καὶ αὐτοὶ νὰ ζήσουν μὲ εἰρήνη, ἐλευθερία, ἀγάπη καὶ δικαιοσύνη καὶ ἐκεῖ ἐπίσης νὰ ἰσχύσουν οἱ ἀποφάσεις τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ οἱ Συμφωνίες πού ἔχουν ὑπογραφεῖ.

Εὔχομαι οἱ ἀξιότιμοι καὶ ἐλλογιμότατοι Σύνηδροι, ἐκπροσωποῦντες διαφορῶν λαοὺς, θρησκείες καὶ πολιτισμοὺς εὐρισκόμενοι λίγα μέτρα ἀπὸ τὴν πράσινη διαχωριστικὴ γραμμὴ τοῦ αἵσχους νὰ συνειδητοποιήσουν τὸ πόσο προσβλητικὴ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα εἶναι ἡ χαίνουσα πληγὴ τῆς κατοχῆς μεγάλου μέρους τῆς Κύπρου καὶ μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἐκδήλωσής σας καὶ τῆς προώθησης τῆς εἰρήνης καὶ τῆς σταθερότητας στὴν περιοχὴ τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου νὰ ζητήσουν τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ τὴν ἐπαναφορὰ στὴν ἐνιαία Κύπρον τῆς κυριαρχίας καὶ τῆς ἐλευθερίας διακίνησης καὶ ἐγκατάστασης ὄλων τῶν κατοίκων καὶ πολιτῶν τῆς, ἀνεξαρτήτως ἐθνικῆς προέλευσης καὶ θρησκευτικῆς πίστεως, ὥστε νὰ ἐπανεέλθει στὴ Μεγαλόνησο ἡ ἀγάπη, ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἐλευθερία.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τοῦ προστάτου τῆς Μεγαλονήσου Ἀποστόλου Βαρνάβα νὰ σκέπει ὅλη τὴν Κύπρον καὶ νὰ ἐλεεῖ καὶ νὰ ἀγιάζει ὄλους τοὺς Κυπρίους ἀδελφοὺς μας! Καλὴ ἐπιτυχία στὴν ἐκδήλωσή σας καὶ ὑλοποίησι κατὰ λυσιτελεῖ τρόπο τῶν συμπερασμάτων τῆς!

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΑΤΙΚΑΝΟ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ τῆς 10ης Μαρτίου 2002

Σὲ ἐξέλιξη βρίσκεται ἡ ἐπίσημη ἐπίσκεψη ποὺ πραγματοποιεῖ ἀπὸ τὴν Παρασκευὴ 8 Μαρτίου ἐ.ἔ. Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Βατικανό, ἡ ὁποία ἀπαρτίζεται ἀπὸ τοὺς Σεβασμιώτατους Μητροπολίτες Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα καὶ Κερκύρας κ. Τιμόθεο, τοὺς Θεοφιλέστατους Ἐπισκόπους Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιο καὶ Θεομοπυλῶν κ. Ἰωάννη καὶ τοὺς Πανοσιολογιώτατους Ἀρχιμανδρίτες κ. Ἐπιφάνιο Οἰκονόμου, Γραμματέα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Τύπου, τῶν Δημοσίων Σχέσεων καὶ τῆς Διαφωτίσεως, καὶ π. Ἰγνάτιο Σωτηριάδη, Γραμματέα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ τῶν Διαχριστιανικῶν Σχέσεων.

Σκοπὸς τῆς ἐπίσκεψης τῆς Ἀντιπροσωπείας, ποὺ πραγματοποιεῖται κατόπιν πρόσκλησης τοῦ Προέδρου τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν Προώθηση τῆς Χριστιανικῆς Ἐνότητος Καρδινάλιου Βάλτερ Κάσπερ, εἶναι ἡ ἀνταλλαγὴ σκέψεων καὶ ἐμπειριῶν πάνω σὲ μεγάλα καὶ φλέγοντα θέματα καὶ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὴ σύγχρονη Εὐρώπη (ὅπως ὁ ἐπιχειρούμενος ἀποχριστιανισμὸς τῆς Γηραιᾶς Ἡπείρου, ἡ μάλιστα τῶν ναρκωτικῶν, οἱ ραγδαῖες ἐξελίξεις στὸν τομέα τῆς βιοτεχνολογίας καὶ τὰ ἠθικὰ διλήμματα ποὺ αὐτὲς θέτουν, ὁ κλωνισμὸς τῆς οἰκογένειας, ὁ κοινωνικὸς ἀποκλεισμὸς εὐαίσθητων ομάδων τοῦ πληθυσμοῦ, οἱ καταστροφικὲς λατρεῖες, ἡ καταπολέμηση τῆς βίας καὶ τῆς τρομοκρατίας καὶ ἡ προσπάθεια ἐδραίωσης τῆς εἰρήνης ἀνὰ τὸν κόσμον κ.ἄ.) καὶ ἡ κατάθεση προτάσεων γιὰ μία δημιουργικὴ καὶ οὐσιαστικὴ παρουσία τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν στὴν ὑπὸ διαμόρφωση νέα εὐρωπαϊκὴ πραγματικότητα.

Τὴν Παρασκευὴ 8 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συναντήθηκε μὲ

τὰ μέλη τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν προώθηση τῆς Χριστιανικῆς Ἐνότητος καὶ εἶχε μίαν ιδιαίτερα ἐγκάρδια καὶ ἐνδιαφέρουσα συζήτηση. Κατὰ τὴν ἔναρξη τῆς συνάντησης ἀναγνώσθηκε μῆνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου πρὸς τὸ ἐν λόγω Συμβούλιο, στὸ ὁποῖο, μεταξὺ ἄλλων, ἐπισημαίνονταν τὰ ἀκόλουθα: «Χωρὶς νὰ παραθεωροῦμε ἢ νὰ παραμερίζουμε τὰ σημαντικὰ δογματικὰ θέματα, ποὺ δυστυχῶς ἀκόμη χωρίζουν τὶς δύο Ἐκκλησίες μας καὶ ἐμποδίζουν τὴ συμπροσευχὴ καὶ τὴ κοινωνία, παρὰ ταῦτα, ἐμεῖς μποροῦμε νὰ συνεργαστοῦμε μεταξὺ μας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση πολλῶν φλεγόντων ζητημάτων τῆς ἐποχῆς μας».

Στὴ συνέχεια ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων ἀνέγνωσε προσωπικὸ τοῦ μῆνυμα ὑπογραμμίζοντας, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἀκόλουθα: «Τώρα πρέπει νὰ ἐγκαινιάσουμε μίαν συνεργασία σὲ πρακτικά, ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ θέματα, ἡ ὁποία θὰ εἶναι εὐκολότερη καὶ ἀποτελεσματικότερη ἀπὸ ὅ,τι στὸ θεολογικὸ διάλογο... Δὲν ξεχνιοῦνται εὐκολὰ δέκα αἰῶνες χωρισμοῦ μὲ τὰ λάθη ποὺ ἔγιναν καὶ τὶς πικρίες ποὺ αὐτὰ συσσώρευσαν. Χρειάζεται προσπάθεια, ἀγῶνας καὶ κυρίως θεομὴ προσευχή». Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συζήτησης ποὺ ἀκολούθησε τόνισθηκε ἐκατέρωθεν ὅτι στόχος αὐτῆς τῆς ἐπικοινωνίας δὲν εἶναι ὁ θεολογικὸς διάλογος, ἀλλὰ ἡ καλλιέργεια σχέσεων ἐμπιστοσύνης, εὐλικρίνειας καὶ ἀμοιβαίας συνεργασίας. Ἀναπτύχθηκαν ἀπόψεις σχετικὰ μὲ τὴν εὐκαιρία ποὺ ἔχουν στὴν ἐποχὴ μας οἱ Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες νὰ ἀρθρώσουν λόγο πνευματικὸ καὶ νὰ συμβάλουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο στὴν ὑπὸ ἐξέλιξη διαμόρφωση τοῦ Συντάγματος τῆς Εὐρώπης. Ἐπίσης, ἐξετάστηκε τὸ θέμα τῆς ἀνταλλαγῆς Ἀντιπροσωπειῶν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μὲ στόχο τὴ γνωριμία τοῦ τρόπου ζωῆς

καὶ τῶν ἰδιαιτεροτήτων τῆς καθεμιᾶς, ἐνῶ τονίστηκε ἡ ἀνάγκη περαιτέρω ἐνίσχυσης τοῦ θεσμοῦ τῆς χορήγησης ὑποτροφῶν. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ὁ Καρδινάλιος Κάσπερ ἀναφέρθηκε μὲ θερμὰ λόγια στὸ πρόσωπο τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, «ἐνὸς ἀνθρώπου μὲ ὄραμα γιὰ τὴν Ἐκκλησία, τοῦ ὁποῦ ὁ λόγος μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ διαδραματίζει καθοριστικὸ ρόλο στὴ διαμόρφωση τῶν σύγχρονων εὐρωπαϊκῶν συνθηκῶν σὲ πνευματικὸ καὶ θρησκευτικὸ ἐπίπεδο».

Τὸ Σάββατο 9 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συναντήθηκε μὲ τὰ μέλη τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὸν Πολιτισμὸ. Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐν λόγω Συμβουλίου Καρδινάλιος Πουπάρ ὑπογράμμισε τὴν ἀνάγκη συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, προκειμένου νὰ μὴ χαθεῖ ὁ πολιτισμὸς τῆς Εὐρώπης. Στὴ συζήτηση πού ἀκολούθησε ἔγινε ἰδιαίτερη ἀναφορὰ στὴν ἀπόπειρα ἐξοβελισμοῦ τῶν θρησκευτικῶν συμβόλων καὶ τονίστηκε ὅτι ὁ ἀγῶνας τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας στὸ ζήτημα τῶν ταυτοτήτων πραγματοποιήθηκε μὲ στόχο τὴ διαφύλαξη ἀναφορᾶς στὴ θρησκευτικὴ ταυτότητα, καὶ θὰ συνεχισθεῖ γιατί ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὀφείλει καὶ δύναται νὰ δώσει ψυχὴ καὶ πνεῦμα στὴν Εὐρώπη. Ἐπισημάνθηκε μάλιστα ὅτι ἡ Δημοκρατία δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι οὐσιαστικὴ, παρὰ μόνον ἂν στηρίζεται στὶς διαχρονικὲς ἠθικὲς ἀξίες τοῦ Εὐαγγελίου.

Στὴ συνέχεια ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας συναντήθηκε μὲ τὰ μέλη τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ τὴ δικαιοσύνη, τοῦ ὁποῦ προΐσταται ὁ Καρδινάλιος Βαντουάν. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνάντησης ἀνηλλάγησαν ἀπόψεις σχετικὰ μὲ σύγχρονα κοινωνικὰ προβλήματα, ὅπως ἡ παραβίαση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἡ ἐξάπλωση τῆς φτώχειας, τὰ χρέη τῶν χωρῶν τοῦ Τρίτου Κόσμου, καθὼς καὶ ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος. Ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρουσίασε μάλιστα ἀναλυτικὰ τὴν πρωτοβουλία τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴ σύγκληση Διαθρησκειακῆς Συνάντησης στὴν Ἀθήνα τὸν ἐρχόμενο Σεπτέμβριο, μὲ στόχο τὴν καταγραφή τῶν θέσεων τῶν τριῶν μεγάλων μονοθεϊστικῶν θρη-

σκευῶν στὸ φλέγον ζήτημα τῆς τρομοκρατίας.

Ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συναντήθηκε ἐπίσης μὲ τὸν Μονσινιὸρ Τορὰν, Γραμματέα τοῦ Κράτους τοῦ Βατικανοῦ γιὰ τὶς Σχέσεις μὲ τὰ Κράτη, στὸν ὁποῖο καὶ ἐπέδωσε μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου. Στὸ ἐν λόγω μήνυμα τονίζονταν, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἀκόλουθα: «Σημαντικὸς παράγοντας γιὰ τὴν κοινὴ μαρτυρία τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς μία Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση, πού προσπαθεῖ νὰ ἐνώσει ὄχι μόνον τοὺς διάφορους λαοὺς, ἀλλὰ καὶ τὶς ποικίλες πολιτιστικὲς παραδόσεις, εἶναι ἡ ἐπισήμανση τῆς κοινῆς κληρονομιάς καὶ ταυτότητας τῆς Εὐρώπης, ἰδιαίτερα τώρα πού βρῖσκεται σὲ ἐξέλιξη ἡ διαδικασία γιὰ τὴ διαμόρφωση ἐνὸς κοινοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Συντάγματος». Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιος, ἐπισήμανε χαρακτηριστικὰ ὅτι ἡ ἀποτελεσματικότητά τῆς προσέγγισης τῶν Ἐκκλησιῶν στὴ νέα εὐρωπαϊκὴ πραγματικότητα δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ δύναμη καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν πιστῶν τῆς καθεμιᾶς, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν τρόπο παρουσίας τῆς ἀλήθειας τοῦ Εὐαγγελίου. Στὸ πλαίσιο τῆς συζήτησης, ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρθηκε στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ διατήρηση τοῦ θρησκευύματος στὶς ταυτότητες, «ἐναντὶ ἀγῶνα πού βρῖσκεται σὲ ἐξέλιξη προκειμένου νὰ ἐμποδιστεῖ ἡ ἐκκοσμίκευση καὶ ὁ θρησκευτικὸς ἀποχρωματισμὸς τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας».

Τέλος, ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπηύθυνε προφορικὴ πρόσκληση πρὸς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία γιὰ τὴ Διαθρησκειακὴ Συνάντηση τῶν Ἀθηνῶν, πού ἔγινε ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὸν Μονσινιὸρ Τορὰν, ὁ ὁποῖος καὶ ὑπογράμμισε τὴ συμμετοχὴ τοῦ Βατικανοῦ δι' ἀντιπροσωπείας.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 11ης Μαρτίου 2002

Ἱστορικῆς σημασίας συνάντηση μὲ τὸν Πάπα Ἰωάννη - Παῦλο Β' εἶχε σήμερον τὸ μεσημέρι ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία βρῖσκεται ἀπὸ τὴν προηγούμενη Παρασκευὴ 8 Μαρ-

τίου ἐ.ἔ. σὲ ἐπίσημη ἐπίσκεψη στὸ Βατικανὸ κατόπιν πρόσκλησης τοῦ Προέδρου τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν Προώθηση τῆς Χριστιανικῆς Ἐνότητας Καρδινάλιου Βάλτερ Κάσπερ. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ὑποδέχθηκε τὴν Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας στὸ ἰδιαίτερο Γραφεῖο του, ὅπου ὑποδέχεται τοὺς ἀρχηγοὺς κρατῶν καὶ Ἐκκλησιῶν.

Κατὰ τὴν ἑναρξὴ τῆς συνάντησης, πού διήρκεσε περίπου τριάντα λεπτά, ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς Ἀντιπροσωπείας, Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων προσφώνησε τὸν Πάπα Ἰωάννη - Παῦλο Β', εὐχαριστώντας τον γιὰ τὴν θερμὴ ὑποδοχὴ καὶ φιλοξενία. Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Πάπας ἐξέφρασε τὴ βαθύτατη εὐγνωμοσύνη του πρὸς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, πού ἔστειλε τὰ μέλη τῆς Ἀντιπροσωπείας στὴ Ρώμη «ὡς ἀγγελιοφόρους εἰρήνης» μετὰ τὴν ἀδελφικὴ συνάντηση πού εἶχε μαζί του τὸν προηγούμενο Μάιο κατὰ τὸ προσκύνημά του στὸν Ἄρειο Πάγο, στὰ εὐλογημένα βήματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ὅπως ἐπισήμανε, ἡ ἀμοιβαία προσωπικὴ γνωριμία, ἡ ἀνταλλαγὴ σκέψεων, ὡς καὶ ἕνας εἰλικρινῆς διάλογος γιὰ τὰ μέσα ἐδραίωσης τῶν σχέσεων μετὰ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀποτελοῦν ἀπαραίτητες καὶ οὐσιαστικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴν κοινὴ πρόοδο σὲ πνεῦμα ἐκκλησιαστικῆς ἀδελφοσύνης, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἑναρξὴ μίας συνεργασίας, ἡ ὁποία θὰ ἐπιτρέψει στοὺς Καθολικοὺς καὶ τοὺς Ὁρθόδοξους νὰ προσφέρουν ἀπὸ κοινῆς μίας ζωντανῆς μαρτυρίας τῆς κοινῆς χριστιανικῆς τους παρακαταθήκης. Αὐτὸ, σημείωσε, ἰσχύει κυρίως στὴ σημερινὴ κοινωνία, ὅπου ἡ ἑναρμόνιση μετὰ τῶν τρόπων ζωῆς καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου φαίνεται νὰ ἐξασθενεῖ. Σύμφωνα μετὰ τὸν Προκαθήμενο τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, «στὸ πλαίσιο τῶν ἐξελίξεων πού λαμβάνουν χώρα σήμερον στὴν Εὐρώπη καὶ μετὰ τὴν ἀνάγκη ἑνὸς νέου εὐαγγελισμοῦ τῆς, ἔφθασε ἡ ὥρα τῆς συνεργασίας... Ἔχουμε καθῆκον νὰ ἀντιμετωπίζουμε τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου μετὰ τρόπο δυναμικὸ καὶ θετικὸ καὶ νὰ ἀναζητοῦμε τὴ λύση τους. Ἔχουμε καθῆκον νὰ μεταδώσουμε τὴ χριστιανικὴ παρακαταθήκη πού κλη-

ρονομήσαμε. Καθίσταται λοιπὸν ὀλοένα καὶ πιὸ ἐπείγον οἱ Χριστιανοὶ νὰ δώσουμε στὴν κοινωνία μίαν παραδειγματικὴ εἰκόνα τῆς κοινῆς συμπεριφορᾶς μας ριζωμένοι ἐν τῇ πίστει καὶ νὰ ἀναζητήσουμε ἀπὸ κοινῆς μίαν θεραπεία στὰ σοβαρὰ ἠθικὰ προβλήματα πού θέτουν οἱ ἐπιστῆμες καὶ οἱ ἀποπειρες παραγκωνισμοῦ ἢ ἀκόμη καὶ ἄρνησης κάθε ἀναφορᾶς στὴν ὑπερβατικὴ διάσταση τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ ἐπιβάλλει νὰ ὑπογραμμίσουμε, ὅπως κάναμε ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐγὼ τὸ περασμένο ἔτος, τὸ καθῆκον μας νὰ κάνομε καθετὶ πού εἶναι στὶς δυνάμεις μας, ὥστε ἡ χριστιανικὴ ψυχὴ τῆς Εὐρώπης καὶ οἱ χριστιανικὲς ρίζες τῆς νὰ διατηρηθοῦν ἀναλλοίωτες». Ὁ Πάπας ἐπισήμανε τὴν ἰδιαίτερη εὐθύνη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία διαφύλαξε τὴν κληρονομία πίστεως καὶ χριστιανικῆς ζωῆς καὶ ἀποτελεῖ μίαν πλούσια πηγὴ ἀπὸ ὅπου ἡ Ἐκκλησία τῆς Δύσης ἀντλήσει τὴ λειτουργία τῆς, τὴν πνευματικότητά τῆς καὶ τὸ δίκαιό τῆς. Καὶ συνέχισε: «Μέσα στὴν εὐθύνη μας, πού συνίσταται νὰ τείνουμε πρὸς τὸν οἰκουμενισμὸ τῆς Ἀγιότητος, ὁ ὁποῖος τελικὰ θὰ μᾶς ὀδηγήσει μετὰ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν πλήρη κοινωνία πού δὲ σημαίνει οὔτε ἀφομοίωση, οὔτε συγχώνευση, ἀλλὰ συνάντηση στὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀγάπη, ὀφείλουμε νὰ ἐμβαθύνουμε τὴν συνεργασία μας καὶ νὰ ἐργασθοῦμε μαζί γιὰ νὰ διατρανώσουμε μετὰ δύναμη τὴ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου μέσα στὴν Εὐρώπη». Τέλος, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, εὐχαριστώντας γιὰ τὴν ἐπίσκεψη τῶν μελῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας, παρακάλεσε νὰ μεταφέρουν τοὺς ἐγκάρδιους χαιρετισμοὺς του στὸν Μακαριώτατο, στὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ σὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἑλλάδος.

Στὴ συνέχεια ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων ἐπέδωσε στὸν Πάπα προσωπικὸ μήνυμα τοῦ Προκαθήμενου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, στὸ ὁποῖο τονίζονταν, μετὰ τῶν ἄλλων, τὰ ἀκόλουθα: «Εἶναι πραγματικὰ μίαν εὐσημὴ ἡμέρα αὐτὴ κατὰ τὴν ὁποία οἱ Ἅγιες Ἀποστολικὲς μας Ἐκκλησίες, τῆς Ρώμης καὶ τῆς Ἑλλάδος... πού συνδέονται μετὰ τῶν μετὰ μεγάλους καὶ σημαντικοὺς ἱστορι-

κοὺς δεσμούς... συναντῶνται γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία ἐδῶ, στὸ μαρτύριο τοῦ Πρωτοκορυφαίου Ἀποστόλου Ἁγίου Πέτρου μὲ σκοπὸ τὴν ἀμοιβαία γνωριμία καὶ τὴ συνεργασία... Χωρὶς νὰ ἀρνούμαστε τίς δογματικὲς πραγματικότητες καὶ διδασκαλίες ποὺ μᾶς χωρίζουν καὶ ἐμποδίζουν τὴ συμπροσευχή καὶ τὴν εὐχαριστιακὴ διακοινωνία μας, ἐμεῖς, παρ' ὅλα αὐτά, εἴμαστε σὲ θέση νὰ συνεργασθοῦμε σὲ ἐπίπεδο κοινωνικό, πολιτισμικό, ἐκπαιδευτικό, οἰκολογικό καὶ βιοηθικό πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητας. Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἀντιπροσωπείας μας ἀποσκοπεῖ στὴ δημιουργία μίας γέφυρας ἐπικοινωνίας, συμφιλίωσης καὶ ἐμπιστοσύνης μεταξὺ μας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσι, ὥστε ἡ μαρτυρία μας ὡς Χριστιανῶν νὰ εἶναι πιὸ ἔντονη, πιὸ ἀξιόπιστη καὶ πιὸ ἀποτελεσματικὴ σὲ μίᾳ κοινωνία ποὺ εἶναι ἔτοιμη νὰ ἀπωλέσει τίς παραδοσιακὲς ἀξίες τῆς Πίστεως στὸν Λυτρωτὴ Χριστό».

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟ ΡΑΤΖΙΓΚΕΡ

Ἀκολούθως ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας συναντήθηκε μὲ τὸν Καρδινάλιο Ράτζιγκερ, Πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἁγίας Ἐδρας γιὰ τὴ Διδασκαλία τῆς Πίστεως, στὸν ὁποῖο καὶ ἐπέδωσε μῆνυμα τοῦ Μακαριωτάτου. Στὸ μῆνυμα ἐπισημαίνονταν, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Ἐνας σημαντικὸς παράγοντας γιὰ μίᾳ ἐνιαίᾳ μαρτυρία μας εἶναι ἡ διατήρηση τῶν ἀληθειῶν καὶ τῶν δογμάτων ποὺ μᾶς παραδόθηκαν διαμέσου τῶν αἰῶνων ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, τοὺς Ἁγίους Πατέρες καὶ τοὺς Διδασκάλους τῆς ἀδιάρητης Ἐκκλησίας... Μόνο παραμένοντας πιστοὶ στὴν ἀγιωτάτη Πίστη ποὺ παραδόθηκε ἅπαξ στοὺς Ἁγίους, μποροῦμε ὄντως νὰ κάνουμε τὴν μαρτυρία μας ἀποτελεσματικὴ».

Ὁ Καρδινάλιος Ράτζιγκερ ἀνέφερε ὅτι εἶναι ἰδιαίτερα σημαντικό οἱ δύο Ἐκκλησίες νὰ συνεργασθοῦν γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση κοινῶν φλεγόντων προβλημάτων, ποὺ ἀφοροῦν στὸ κοινὸ εὐρωπαϊκὸ μέλλον. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων τόνισε ὅτι ἀπὸ τὴν ἀνάρρηση στὸν Ἀρχιεπισκοπικό Θρόνο τοῦ κ. Χριστοδούλου ἰδρῦθηκαν

πολλὲς Συνοδικὲς Ἐπιτροπὲς μὲ σκοπὸ τὴν ἐπεξεργασία ζητημάτων Πίστεως καὶ σύγχρονων κοινωνικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζονται πληρέστερα μέσω τῆς ἀνταλλαγῆς σκέψεων καὶ ἐμπειριῶν. Ὅπως σημείωσε, ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ ἀντιμετωπίζει τὰ ἀνθρώπινα προβλήματα, γιὰτὶ αὐτὰ ἔχουν θεολογικὲς διαστάσεις, καὶ ἡ Θεολογία μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἐπηρεάζει τὴν ἀνθρώπινη ζωή.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΣΤΟ ΠΟΝΤΙΦΙΚΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Νωρίτερα ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας συναντήθηκε μὲ τὰ μέλη τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν Οἰκογένεια, τοῦ ὁποῖου προΐσταται ὁ Καρδινάλιος Ἀλφόνσο Λόπεζ Τρουτζίλο. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνάντησης ἐπιβεβαιώθηκε ἡ κοινὴ ἀντίληψη τῶν δύο Ἐκκλησιῶν στὰ θέματα ποὺ ἄπτονται τῆς οἰκογένειας καὶ τῆς ζωῆς, τὰ ὁποῖα καὶ προσφέρονται ἰδιαίτερα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη κοινῶν δράσεων. Ἐπίσης τόνιστηκε ἡ συμβολὴ τοῦ Μακαριωτάτου στὸ μεγάλο ἄνοιγμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν κοινωνία καὶ παρουσιάστηκαν οἱ δραστηριότητές Της (Σχολὲς Γονέων, Ἰδρύματα γιὰ τίς ἄγαμες μητέρες καὶ τὴν προστασία τῆς μητρότητας, χορήγηση ἐπιδόματος γιὰ τὸ τρίτο παιδί στὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις τῆς Θράκης κ.ἄ.). Τέλος, συζητήθηκαν ἐκτενῶς ζητήματα βιοηθικῆς καὶ ἔγινε ἰδιαίτερη ἀναφορὰ στὶς δραστηριότητες τῆς ἀρμόδιας Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν ὁποῖα ὁ Καρδινάλιος Τρουτζίλο ἀπηύθυνε πρόσκληση νὰ συμμετάσχει στὴν 4η Συνάντηση γιὰ τὴ Βιοηθικὴ καὶ γιὰ θέματα Οἰκογένειας ποὺ διοργανώνει ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία τὸν προσεχῆ Ἰανουάριο.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 12ης Μαρτίου 2002

Μὲ τὸν Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἁγίας Ἐδρας γιὰ τὴν Καθολικὴ Ἐκπαίδευσι, Μονσινιόρ Πιτὸ συναντήθηκε σήμερα τὸ πρωὶ ἡ Ἀντιπροσω-

πεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία βρῖσκεται σέ ἐπίσημη ἐπίσκεψη στό Βατικανό ἀπό τήν προηγούμενη Παρασκευή 8 Μαρτίου ἐ.ἔ. κατόπιν πρόσκλησης τοῦ Προέδρου τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιά τήν Προώθηση τῆς Χριστιανικῆς Ἐνότητας Καρδινάλιου Βάλτερ Κάσπερ.

Κατά τή διάρχεια τῆς συνάντησης ἔγινε ἐκτενῆς παρουσίαση τῆς δραστηριότητας τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας στό χώρο τῆς ἐκπαίδευσης σέ ὅλο τόν κόσμο μέ τή λειτουργία Ἱεροσπουδαστηρίων - Σεμιναρίων, Καθολικῶν Πανεπιστημίων, Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καί Καθολικῶν Σχολείων. Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης ἀναφέρθηκε στά δεδομένα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης στήν Ἑλλάδα (Ἐκκλησιαστικά Σχολεῖα, Ἀνώτερες Ἐκκλησιαστικές Σχολές καί Θεολογικές Σχολές στά Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης), ἐνῶ ἔκανε λόγο γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στήν πρωτοβάθμια καί δευτεροβάθμια ἐκπαίδευση καί γιά τήν κατήχηση τῶν νέων στίς Ἐνορίες. Ἐπίσης μίλησε γιά τὸ σχέδιο Νόμου περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδύσεως πού ἐπεξεργάζονται ἐπιτροπές τῆς Πολιτείας καί τῆς Ἐκκλησίας καί τόνισε τὸ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλου γιά τὸ ζήτημα αὐτό. Μάλιστα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων ἐπέδωσε στὸν Μονσινιὸρ Πιτὸ μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου στό ὁποῖο τονίζονταν, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ ἀρνηθεῖ ὅτι ἡ ἐκπαίδευση καί ἡ θεολογικὴ ἐπιμόρφωση στήν εὐρωπαϊκὴ κοινωνία ἀντιμετωπίζουν σήμερον πολλές καί ποικίλες προκλήσεις, πού προέρχονται ὄχι μόνο ἀπὸ ἐξωγενεῖς παράγοντες, πολιτιστικούς, περιβαλλοντικούς καί πολιτικούς, ἀλλὰ καί ἀπὸ ἐσωτερικούς. Συνεργαζόμενοι μεταξύ μας μπορούμε νὰ ἐπισημάνουμε αὐτὲς τὶς ποικίλες παραμέτρους καί ἔτσι νὰ προωθήσουμε τὶς δικές μας ἐκπαιδευ-

τικὲς μεθόδους καί πρακτικὲς πού θὰ ὠφελήσουν καί τὴ σύγχρονη εὐρωπαϊκὴ νεολαία καί τὶς μελλοντικὲς γενιές».

Στὴ συνέχεια ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐπισκέφθηκε τὸ Ποντιφικικὸ Συμβούλιο γιά τὸ Διαθρησκειακὸ Διάλογο, ὅπου ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸν Πρόεδρό του Καρδινάλιο Ἀρίντσε. Ὁ Καρδινάλιος ὑπογράμμισε τοὺς λόγους γιά τοὺς ὁποίους ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία διεξάγει τὸ Διαθρησκειακὸ Διάλογο, πού ἀποτελεῖ μία εἰλικρινῆ συνάντηση μέ τοὺς ἄλλους μέ πρότυπο τὴν ἀγάπη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καί στόχο τὴν προώθηση τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς δικαιοσύνης καί τῆς εἰρήνης στὸν κόσμο. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Ἀντιπροσωπείας μας τονίστηκε πὼς παρὰ τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲ διεξάγει ἀπὸ μόνη τῆς Διαθρησκειακοῦ Διάλογο, κάτι πού πραγματοποιεῖται στό πλαίσιο τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐνδιαφέρεται γιά τὴν προσέγγιση τῶν ἀνθρώπων πού πρεσβεύουν διαφορετικὰ θρησκευτικὰ πιστεύω, ἰδιαίτερα μάλιστα μετὰ τὸ ἀποτρόπαιο τρομοκρατικὸ χτύπημα τῆς 11ης Σεπτεμβρίου 2001. Πρὸς τὴν κατεῦθυνση αὐτὴ, καί μέ στόχο τὴν κατάθεση πνευματικοῦ λόγου «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου» καί κατὰ τῆς βίας καί τῆς τρομοκρατίας, διοργανῶνει τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριο στήν Ἀθήνα Διαθρησκειακὴ Συνάντηση τῶν τριῶν μεγάλων μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν. Ἐπίσης ἔγινε ἀναφορὰ στήν πολύπλευρη μέριμνα τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας γιά τοὺς ἀλλόθρησκους πρόσφυγες καί μετανάστες, οἱ ὁποῖοι ἀγκαλιάζονται μέ ἀγάπη ὡς παιδιὰ καί πραγματικὲς καί ἀληθινὲς εἰκόνες τοῦ Θεοῦ.

Χθὲς τὸ βράδυ τὴν Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δεξιώθηκε ὁ Πρέσβης τῆς Ἑλλάδος στήν Ἀγία Ἐδρα κ. Στυλιανὸς Ροκανάς, παρουσία κορυφαίων ἀξιωματούχων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Πανοσιολογιώτατον

Ἀρχιμ. π. Θεολόγον Ἀποστολίδην

Ἀρχιεραγματεά τῆς Ἱ. Συνόδου

τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐνταῦθα

Πανοσιολογιώτατε Ἅγιε Ἀρχιεραγματεῦ,

Ἐν πρώτοις εὐχαριστῶ γιὰ τὴν τιμὴν ποῦ μοῦ κάνατε καὶ ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου νὰ μοῦ ζητήσετε νὰ ἐκφέρω κι ἐγὼ τὴν ταπεινὴ μου γνώμη ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς διχοτομήσεως μᾶς Μητροπόλεως.

Ἄνταποκρινόμενος, λοιπόν, στὴν ἐπιθυμία-πρόσκληση τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῆ δικῆ Σας, εὐσεβάστως λαμβάνω τὴν τιμὴ νὰ Σᾶς ὑποβάλω τὰ ἑξῆς:

Στὴν ἐρώτησή σας «ποιο ὄργανο ἀποφασίζει τὴ διχοτόμηση μᾶς Ἐπισκοπῆς-Μητροπόλεως», ἢ ὅπερ τὸ αὐτό, τὴν ἀπόσπαση τμήματος ἀπὸ μία ἐπι-

---

Τοῦ κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ι. ΜΠΟΥΜΗ
Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

σκοπῆ, εὐσεβάστως σᾶς ἀναφέρουμε τὰ ἑξῆς:

Ὅπως εἶναι γνωστό, καὶ ὅπως ἔχουμε ἀναγράψει στὴ γνωμοδότησή μας «Γιὰ μιὰ λύση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» («Ἐκκλησία», τόμ. ΞΗ' (1991), σελ. 231 ἑξ.), κανόνες σχετικοὶ μὲ τὴ διαίρεση μητροπόλεως εἶναι οἱ «στ' Ἐκκλησίας, νγ' / ξβ', νστ' / ξε' καὶ ζη' / ρθ' Καρθαγένης. Πρβλ. καὶ ιβ' τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου». Ξεχωρίζουμε καὶ παραθέτουμε τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ τμήματα ἀπ' αὐτοῦς.

Ὁ στ' Ἐκκλησίας μεταξὺ ἄλλων ὁρίζει: «Ἄλλ' οἱ τῆς ἐπαρχίας, ὡς προεῖπον, ἐπίσκοποι ἐν ταύταις

ταῖς πόλεσι καθιστᾶν ἐπισκόπους ὀφείλουσιν, ἔνθα καὶ πρότερον ἐτύγχανον γεγονότες ἐπίσκοποι. Εἰ δὲ εὐρίσκοιτο οὕτω πληθύνουσα τις ἐν πολλῷ ἀριθμῷ λαοῦ πόλις, ὡς ἄξιαν αὐτὴν καὶ ἐπισκοπῆς νομίζεσθαι, λαμβανέτω».

Ὁ Ἅγ. Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης γράφει στὸ «Πηδάλιον» (σελ. 451) καὶ στὴ «Συμφωνία» ποῦ παραθέτει στὸν ἀνωτέρω κανόνα: «Ὁ δὲ ξβ' τῆς ἐν Καρθαγ. παρομοίως διορίζει, ὅτι οἱ λαϊκοὶ ἐκεῖνοι ὁποῦ κᾶμμίαν φορὰν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν δὲν εἶχον Ἐπίσκοπον χωριστὸν ἐδικὸν τους, νὰ λαμβάνουν τοῦτον, μὲ τὴν γνώμην ὁμως καὶ θέλησιν τοῦ Ἐπισκόπου ἐκεῖνου, εἰς τὸν ὅποιον ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἦσαν ὑποκείμενοι. Ὁ δὲ ξε' τῆς αὐτῆς λέγει, νὰ μὴ χωρίζεται κᾶμμία μικρὰ παροικία ἀπὸ τὴν ὄλην ἐπαρχίαν, εἰς τὸ νὰ γίνεται νέα Ἐπισκοπῆ, χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ τῆς ἄλλης (ὄλης) ἐπαρχίας Μητροπολίτου. Ἄλλὰ καὶ ὁ ρθ' τῆς αὐτῆς διορίζεται, ὅτι οἱ μὴ ἔχοντες χωριστὸν Ἐπίσκοπον τόποι νὰ μὴ λαμβάνουν αὐτόν, χωρὶς τὴν ψῆφον τοῦ Μητροπολίτου καὶ τοῦ Πατριάρχου καὶ ὄλης τῆς Συνόδου, καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἄνωθεν ἐξ ἀρχῆς διοικοῦντος αὐτοῦς Ἐπισκόπου. Ὅρα καὶ τὸν α' Ἀποστολικόν».

Ἄλλ' ἄς δοῦμε, τί γράφουν σχετικῶς καὶ συγκεκριμένως καὶ οἱ ἀνωτέρω κανόνες. Στὸν νγ' / ξβ' τῆς Καρθαγένης διαβάζουμε: «Ἐν πολλαῖς συνόδοις ὄρισται συνεδρίῳ ἱερατικῷ, ἵνα τὰ πλήθη τὰ ἐν ταῖς παροικίαις ἀπὸ τῶν ἐπισκόπων κατεχόμενα, τὰ ἴδιον ἐπίσκοπον μηδέποτε ἐσχηρότα, εἰς μὴ κατὰ συναίνεσιν τοῦ ἐπισκόπου, παρ' οὗ ἔξ ἀρχῆς κατέχονται, μὴ λαμβάνοιεν ἰθυστὰς ἰδίους, τοῦτέστιν ἐπισκόπους».

Στὸν νστ' / ξε' Καρθαγένης ἀναγράφεται: «Ἐκάστῳ ἐπίσκοπῳ τὸ πρέπον ἐφυλάχθη, ἵνα ἐκ τῆς συγκλησίας τῶν παροικιῶν μηδὲν ἀποδρεφθεῖ πρὸς τὸ ἴδιον κτήσασθαι ἐπίσκοπον, εἰ μὴ κατὰ συναίνεσιν τοῦ τὴν ἐξουσίαν ἔχοντος· ἐὰν δὲ αὐτὸς παραχω-

ρήση, ὥστε τὴν αὐτὴν διοίκησιν ἐπιτραπέισαν ἴδιον κτήσασθαι ἐπίσκοπον, εἰς τὰς λοιπὰς τὸν προχειρισθέντα μὴ ἐπιβαλέσθαι διοικήσεις, διότι μία ἐκ τοῦ σώματος τῶν πολλῶν ἀφαιρεθεῖσα, αὐτὴ καὶ μόνη ἠξιώθη τιμὴν ἰδίας ἐπισκοπῆς ἀναδέξασθαι».

Καὶ ὁ 4η' / ρθ' Καρθαγένης ὀρίζει σαφῶς: «Ἦρεσε κάκεινο, ἵνα οἱ ὄχλοι, οἱ μηδέποτε ἰδίους ἐσχηκότες ἐπισκόπους, εἰ μὴ ἐκ πάσης τῆς συνόδου ἐκάστης ἐπαρχίας καὶ τοῦ πρωτεύοντος ψήφισμα γίνονται, καὶ κατὰ συναίνεσιν ἐκείνου, οὗ τινος ὑπὸ τὴν διοίκησιν καθίστατο ἡ αὐτὴ ἐκκλησία, μηδαμῶς δέξονται».

Ὅπως καθίστανται φανερό καὶ ὅπως ἐγράψαμε καὶ στὴν προμνημονευθεῖσα γνωμοδότησή μας, τρεῖς εἶναι οἱ παράγοντες, οἱ ὁποῖοι ἔχουν λόγο ἢ ἀποφασίζουν ἐκκλησιαστικῶς γιὰ τὴν διαίρεση ἢ διχοτόμηση μιᾶς ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας-ἐπισκοπῆς: α) Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, β) Ὁ Πρῶτος - ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, γ) Ὁ οἰκείος Μητροπολίτης.

Τί γίνεται ὁμως στὴν περίπτωση, κατὰ τὴν ὁποία δὲν ζεῖ ἢ ἔχει παραιτηθεῖ ἢ καθαιρεθεῖ ὁ οἰκείος ἱεράρχης; Στὴν περίπτωση αὐτὴ θὰ λέγαμε, ὅτι ἡ ἀκριβέστερη καὶ ἰδανικότερη διευθέτηση τοῦ θέματος θὰ ἦταν νὰ ἐκλεγεῖ πρῶτον ὁ νέος ἐπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως αὐτῆς, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν νοσ' / ξε' τῆς Καρθαγένης θὰ ἔχει «τὴν ἐξουσίαν», γιὰ νὰ δώσει τὴν συναίνεσή του στὴ διχοτόμηση τῆς Μητροπόλεως.

Σημ. Χαρακτηρίζουμε ὡς ἰδανικότερη καὶ κανονικότερη τὴν διευθέτηση αὐτή, γιατί ἔτσι:

1. Δὲν κινδυνεύουμε νὰ ὑπερβοῦμε τὸ τρίμηνο, δηλ. τὴν προθεσμία πού προβλέπουν οἱ κανόνες γιὰ τὴν πλήρωση τῆς θέσεως τοῦ μητροπολίτου μετὰ τὴν χηρεία τῆς Μητροπόλεως (κε' καν. τῆς Δ' Οἴκουμ. Συνόδου), ἢ τὸ ἑξάμηνο (κατὰ τὸν Ν. 590/1977 ἄρθρ. 24, 1), οὔτε τὴ διάρκειά ἐνὸς ἔτους, μετὰ τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἀντικατασταθεῖ ὁ τοποτηρητής (οδ' / πβ' καν. τῆς Καρθαγένης).

2. Ἐπίσης δὲν κινδυνεύουμε νὰ γίνουμε αἴτιοι παραβάσεως ἀπὸ ἐκκλησιαστικά ἢ πολιτικὰ πρόσωπα τοῦ κανόνα, πού λέει νὰ μὴ ἀφαιροῦνται ἢ διαρπάζονται πράγματα ἀπὸ τὴ Μητρόπολη ἀπόντος ἢ θανόντος τοῦ Μητροπολίτη (Πρβλ. λε' καν. Πανθέκτης καὶ ιε' Ἀγκύρας).

Ἐν συνεχείᾳ εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀποφασισθεῖ ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία μετὰ τὴ συγκατάθεση καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου («πρώτου») ἡ διαίρεση τῆς Μητροπόλεως.

Σημ. Βεβαίως ἐδῶ πρέπει νὰ ἐρευνήσουμε, μήπως ὑπάρχει καμμία ἐκπεφρασμένη ἢ καταγεγραμμένη, καλλίτερον, γνώμη τοῦ κοιμηθέντος ἢ παραιτηθέντος ἐπισκόπου τῆς, ἢ ὁποία δὲν ἐπρόλαβε νὰ πραγματοποιηθεῖ. Βεβαίως ἀκόμη εἶναι δυνατόν νὰ ἔχουμε τὴ γνώμη καὶ τὴ συναίνεση τοῦ κλήρου, τοῦ μητροπολιτικοῦ συμβουλίου, ἂν ὄχι τοῦ λαοῦ τῆς ὑπὸ διχοτόμηση Μητροπόλεως.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ μπορούσε κάποιος νὰ ἰσχυρισθεῖ, ὅτι τὴν ἀπουσία τοῦ οἰκείου ἱεράρχου καὶ τὴν ἔλλειψη τῆς συναίνεσώς του τὴν ἀναπληρώνει ἢ συναίνεση τοῦ πρώτου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ ἢ ἔγκριση τῆς Ἱεραρχίας. Πρὸς αὐτοὺς πρέπει νὰ καταφύγουμε. Καὶ ἡ μὲν συναίνεση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἴσως εἶναι εὐκόλο νὰ ἐκφρασθεῖ, νὰ διακριβωθεῖ, μετὰ μιὰ ἀπλή συναίνεση ἐγγραφή ἢ δημοσία.

Πῶς ὁμως θὰ διακριβωθεῖ καὶ θὰ ἐκφρασθεῖ ἡ συναίνεση τῆς Ἱεραρχίας; Ἐδῶ πρέπει νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψη τὸν σαφὴ 4η' / ρθ' καν. τῆς Καρθαγένης, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ νὰ γίνει «ψήφισμα» (= ἀπόφαση) ἐκ πάσης τῆς συνόδου τῆς ἐπαρχίας, τῆς Ἱεραρχίας ἐνὸς ἔθνους. Καὶ λέει «ἐκ πάσης» τῆς συνόδου στὴν περίπτωση πού ζεῖ ὁ οἰκείος ἱεράρχης. Φυσικὸ ὁμως εἶναι τὸ ψήφισμα αὐτὸ νὰ προέρχεται «ἐκ πάσης» τῆς συνόδου ἀπαραιτήτως καὶ πολὺ περισσότερο στὴν περίπτωση πού δὲν ὑπάρχει ἐπίσκοπος ἐξουσίαν ἔχων στὴν ὑπὸ διαίρεση Μητρόπολη.

Μετὰ ταῦτα τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ὁπωσδήποτε ἡ ἀπόφαση πρὸς διχοτόμηση πρέπει νὰ εἶναι ὅλης τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὄχι τῆς Διαρκοῦς ἢ μιᾶς ἀριστίνδην (ἢ ἀρεστίνδην) συνόδου.

Ἐνα ἐρώτημα πού ἐπίσης προβάλλει ἔνεκα τοῦ ὄρου (= προϋποθέσεως) «ἐκ πάσης» καὶ ἔνεκα ἐπὶ πλέον τοῦ ὄρου (= λόγου) ἀπουσίας οἰκείου ἱεράρχου, ἀρκεῖ ἢ ἀπλή πλειονοψηφία τῆς συνόδου (= οἱ μισοὶ σὺν ἓνα τῶν παρόντων στὴ σχετικὴ συνεδρία τῆς Συνόδου) ἢ ἀπαιτεῖται ἐπληξημένη πλειοψηφία; Μήπως δηλαδή, γιὰ νὰ ἔχουμε τὸ «ἐκ πάσης» ἀπαιτεῖται ἢ συγκατάθεση τῶν μισῶν σὺν ἓνα τοῦ ὄλου

ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μητροπολιτῶν τῆς ἐν λόγῳ συνόδου; Ἡ μήπως ἀκόμη χρειάζονται τὰ 2/3 τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος; Καὶ τὸ τελευταῖο τοῦτο μήπως εἶναι ἀπαραίτητο καὶ ἔνεκα τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ ἀπόφαση αὐτὴ κατὰ κάποιον τρόπο εἶναι ἀναθεώρηση καὶ ἀνατροπὴ προηγουμένης συνοδικῆς ἀποφάσεως, ὅταν δηλ. εἶχε ἰδρυθεῖ ἡ ὑποψηφία πρὸς διαίρεση μητρόπολη;

Ἐπίσης ὀφείλουμε νὰ προσέξουμε καὶ τὴν λέξη τοῦ κανόνα «ψήφισμα». Δὲν λέει δηλονότι ἀπόφαση, ἀλλὰ ψήφισμα ἴσως πρόταση ψηφισμένη, ὄχι ἀπόφαση τελεσίδικη καὶ αὐτοδικαίως πραγματοποιούμενη. Τί ἀκριβῶς ὑπονοεῖ δὲν ἀναφέρει ὁ κανόνας αὐτὸς σαφῶς. Πλὴν ὅμως ὁ βυζαντινὸς κανονολόγος Βαλσαμῶν στὴν ἐρμηνεία του στὸν ἐν λόγῳ κανόνα προσθέτει: «Εἰ μὴ βασιλεὺς θελήσει, κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ἐξουσίαν, ἕτερόν τι ποιῆσαι· τῆνικαῦτα (=τότε) γὰρ τὸ ὀρισθησόμενον γενήσεται, καθὼς ἐν διαφόροις κανόσιν ἐγράψαμεν» (Γ. Ράλλη-Μ. Ποτλῆ, Σύνταγμα, τόμ. Γ', σελ. 542).

Ἄλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ τοῦ σχολίου ὁ Βαλσαμῶν στὴν ἐρμηνεία τοῦ νστ' / ξε' καν. τῆς Καρθαγένης παραθέτει τὰ ἑξῆς σημαντικά: «Σὺ δὲ γίνωσκε, ὅτι τὸ μὲν φυλάττεσθαι τὰς ἐνορίας τῶν ἐπισκόπων ἀπαρασαλεύτους, ὡς κανονικὸν συντηρεῖται· τὸ δὲ γίνεσθαι ἐκ νέου ἐπισκοπὰς εἰς παροικίας ὑποκειμένας ἑτέροις ἐπισκόποις, χωρὶς βασιλικῆς προστάξεως οὐ παραχωρεῖται, κἂν μυριάκις συναινέσῃ ὁ ἔχων ταύτην ἐπίσκοπος. Διεγνώσθη γὰρ συνοδικῶς μηδὲ αὐτὴν τὴν μεγάλην σύνοδον χωρὶς προστάξεως βασιλικῆς δύνασθαι καινίζειν ἐπισκοπὴν· καὶ προε-

γράφη τὰ περὶ τούτου εἰς ἑτέρους κανόνας» (Ράλλη-Ποτλῆ, τόμ. Γ', σελ. 455).

Κατόπιν τούτου ἐκτὸς τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος πρέπει, ὅπως φαίνεται, νὰ θελήσει καὶ νὰ ἐγκρίνει καὶ ἡ Κυβέρνηση διὰ Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ὅπως ἄλλωστε τοῦτο προβλέπεται καὶ ἀπὸ τὸν Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ν. 590/1977, ἄρθρ. 71, 1). Τέλος, θὰ πρέπει νὰ ἀναφερθεῖ, ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτὴ τῆς διχοτομήσεως καὶ ὅλη ἡ σχετικὴ διαδικασία, γιὰ νὰ ἔχει τὴ σφραγίδα τὴν ἐκκλησιαστικὴ ὀφείλει σύμφωνα μὲ τὸν λδ' ἀποστολικὸ κανόνα νὰ πραγματοποιηθεῖ ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων «τοῦ ἔθνους» ἐν «ὁμονοίᾳ», οὕτως ὥστε «νὰ δοξασθῇ ὁ Θεός, διὰ Κυρίου, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι· ὁ Πατήρ, καὶ ὁ Υἱός, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα».

Υ.Γ. Ἴσως δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ σημειώσουμε ἐδῶ εὐσεβάστως καὶ τὸ ἑξῆς: Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ μήπως θὰ πρέπει νὰ τεθεῖ καὶ νὰ διευθετηθεῖ καὶ τὸ θέμα τῶν ὀρίων μερικῶν μητροπόλεων; Μήπως τ.ἔ. καὶ ἡ ὀριοθέτηση αὐτὴ ἐνισχύσει τὴν ἄποψη ὅτι ἡ προκείμενη ἐπιθυμία πρὸς διχοτόμηση τῆς Μητροπόλεως Ν. Σμύρνης δὲν ἐξειδικεύεται, ἀλλὰ ἀνταποκρίνεται σὲ πραγματικὲς ἀνάγκες καὶ σὲ ἀντικειμενικὰ δεδομένα; Μήπως τ.ἔ. ἀποβλέπει στὴν ἐκκλησιαστικὴ εὐταξία καὶ τὴν λυσιτελεῖ ποιμαντικὴ διακονία; Καὶ δέον νὰ ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ὅτι ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς διαρρυθμίσεως τῶν ὀρίων τῶν μητροπόλεων γιὰ τὴν καλλίτερη διαποίμανση τοῦ λαοῦ αὐτῶν ἔχουν ληφθεῖ ἐπανειλημμένως ἀποφάσεις ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἔχουν καταρτισθεῖ καὶ σχετικὲς ἐπιτροπές, ἀλλὰ δὲν ἔχουν ὑλοποιηθεῖ μέχρι τοῦδε.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐρίτιμον

Καν Ἀλίην Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου

Ἄμ. Καθηγ. Ἐγκληματολογίας Παντείου Πανεπιστημίου, Πρόεδρον Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς γιά τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου

Ἐνταῦθα

Ἐρίτιμος Κα Πρόεδρε,

Ἐπικαλούμενος τήν ιδιότητά μου ὡς νομικοῦ (ἀριστοῦχου Διδάκτορος) εἰδικοῦ ἐπί τοῦ θέματος τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων εἶμαι ὑποχρεωμένος νά διαμαρτυρηθῶ ἐντόνως, δι' ὅσα ἐπιστημονικῶς ἀβάσιμα εἶπατε εἰς τήν πρωινήν ἐκπομπήν τοῦ τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ NET τῆς 28.12.2001 πρὸς δὲ καί ἐπιστημονικῶς ἀνακριβῆ καί νά σᾶς παρα-

---

Τοῦ Δρος κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΡΙΠΠΑ**

καλέσω, εἴτε νά τὰ αἰτιολογήσετε, εἴτε νά τὰ ἀνασκευάσετε, δηλώνω δὲ ὅτι, ἐφ' ὅσον παραθέσετε τήν ἀναγκαίαν ἐπιστημονικήν θεμελίωση, θά τὰ ἀποδεχθῶ καί θά ἀνακαλέσω τήν ὡς ἄνω ἄποψή μου περὶ ἀβασίμου τούτων [...]

Τίς ὅσες ἀπόψεις σας ἐξεφράσατε εἰς τήν ὡς ἄνω ἐκπομπήν, τίς ὁποῖες καί θεωρῶ ἐπιστημονικῶς ἀβάσιμες καί ἐν ὄψει τῆς ἐπισήμου ιδιότητός σας (τῆς προέδρου τῆς Ἐθν. Ἐπιτρ. Ἀνθρ. Δικ.) φρονῶ, ὅτι θά πρέπει ἢ νά τίς αἰτιολογήσετε ἢ νά τίς ἀνασκευάσετε, ἐπαναλαμβάνων ἐν πλήρει καλοπιστίᾳ, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐπιμένετε ἐπ' αὐτῶν καί τίς αἰτιολογήσετε ἐπαρκῶς, δεόντως καί ἀδιαμφισβητήτως, θά τίς ἀποδεχθῶ καί θά ἀνακαλέσω τήν ἄποψή μου ἐπί τοῦ ἀβασίμου αὐτῶν. Διευκρινίζω, ὅτι ἐπειδὴ δὲν συνεκράτησα τίς ἀκριβεῖς λέξεις καί φράσεις πού ἐχρησιμοποίησατε, ἂν δὲν ἀποδώσω σωστά τὰ λεχθέντα σας, παρακαλῶ νά με διορθώσετε καί βεβαίως δηλώνω, ὅτι ἀποδέχομαι a priori πᾶσαν διόρ-

θωσή σας, συνεπαγομένην, ἐννοεῖται, ἀνάλογον τροποποίηση τῆς παρουσίας μου. Ὡς ἐκ τούτου λαμβάνω τήν τιμὴν νά σᾶς ἐπισημάνω τὰ κάτωθι:

1. Εἶπατε, ὅτι ὁ ὄρος «αἰρέσεις» δὲν ὑπάρχει, δὲν χρησιμοποιεῖται ἢ δὲν συνηθίζεται ἐπιστημονικῶς (ἢ κάτι τέτοιο). Ἐν προκειμένῳ σᾶς ἐπισημαίνω, ὅτι οἱ αἰρέσεις (sectes) ρητῶς ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐξῆς ἐπίσημα ἔγγραφα: α) Assemblée Parlementaire τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης Recommendation No 1412/1999 ὑπὸ τὸν τίτλον *Activités Illegales des sectes* υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑπουργῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης τὴν 19.9.2001 (Réunion 765ε). β) Assemblée Parlementaire τοῦ Συμβ. τῆς Εὐρώπης, Ἐπιτροπὴ Νομικῶν Ὑποθέσεων καί Ἀνθρ. Δικαιωμάτων Doc 8373 τῆς 13.4.1999 ὑπὸ τὸν τίτλον *Activités Illegales des sectes*. γ) Assemblée Parlementaire τοῦ Συμβ. Εὐρώπης Recommendation No 1178/92 ὑπὸ τὸν τίτλον *Relative aux sectes et aux nouveau mouvements religieux*. δ) Εὐρωβουλή: Ἐκθεση τῆς 21.11.1996 ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ αἰρέσεις στὴν Εὐρώπη». ε) Εὐρωβουλή Ψήφισμα τῆς 29.2.1996 ὑπὸ τὸν τίτλο «Ψήφισμα τῆς 29.2.1996 σχετικά με τίς σέκτες στὴν Εὐρώπη. Τὸ ἴδιο ὄργανο (Εὐρωβουλή) ἔχει ἐκδώσει καί δύο ἄλλα παρόμοια ψηφίσματα τῆς 22.5.1984 καί τῆς 29.2.1996 (ὡς ἄνω ἀναφερόμενο). στ) Ὑπ' ὄψιν ἐπίσης καί ἡ ἔκθεση τῆς Κοινοβουλευτικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συμβ. Εὐρώπης τῆς 29.11.1991 ὑπὸ τὸν τίτλον *Rapport sur les sectes et les nouveau mouvements religieux*. Ἐὰν δὲν τὸ γνωρίζετε, σᾶς πληροφορῶ, ὅτι τὰ Κοινοβούλια τῶν κρατῶν Γαλλίας, Γερμανίας, Ἑλβετίας, Βελγίου καί Ἰσπανίας συνέταξαν προσφάτως ἐκθέσεις περὶ «αἰρέσεων» (sectes), εἰς τίς ὁποῖες ἐπισημαίνεται ὁ διὰ τὴν κοινωνίαν κίνδυνος ἐξ αὐτῶν. Ὅλες τίς ἐκθέσεις αὐτῆς τίς ἔχω εἰς χεῖρας μου καί εἶναι ὅποτεδήποτε εἰς τὴν διάθεσή σας, ἐὰν ἔχετε καί τὴν παραμικρὰν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ τοιούτου περιεχομένου των. (Ἡ Γερμανική

Ὁμοσπονδιακή Βουλή, ὅταν συνέτασσε τὴν ἐν λόγῳ ἔκθεσή της, μὲ ἐκάλεσε εἰς τὴν Βόννην καὶ ὁμίλησα ἐνώπιον τῶν Γερμανῶν Βουλευτῶν ὑπὸ τὴν ιδιότητά μου ὡς διεθνῶς γνωστοῦ ἑξπαιρ ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων). Τὰ κράτη Γαλλία, Ἀγγλία, Γερμανία, Ἑλβετία, Αὐστρία ἔχουν ἰδρύσει κρατικές ὑπηρεσίες πρὸς προστασίαν τῆς κοινωνίας ἐκ τῶν αἰρέσεων (τὰ σχετικὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἀλλοδαπὲς νομοθεσίαι εἶναι ὅποτεδήποτε εἰς τὴν διάθεσίν σας εὐρισκόμενες εἰς χεῖρας μου).

Ἡ ἔγκυρος ἐπιστημονικὴ βιβλιογραφία ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων πλειστάκις καὶ συνεχῶς ἀναφέρεται εἰς τὶς αἰρέσεις, π.χ. εἰς τὴν Γαλλίαν μέγα πλῆθος συγγραμμάτων καὶ μελετῶν ἀναφέρεται εἰς αὐτὰς (εὐρίσκονται εἰς χεῖρας μου καὶ εἶναι ὅποτεδήποτε εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἐὰν ἀμφιβάλλετε). Κλασικὸ ἐν προκειμένῳ σύγγραμμα εἰς τὴν Γαλλίαν (λέγω κλασικὸ, διότι παραπέμπεται ἀπὸ πλῆθος ἄλλων ἔργων) εἶναι τὸ κάτωθι ἔργον:

Francis Messner, *Les «Sectes» et le droit en France*, 1999. Τὸ ἔργον αὐτὸ περιλαμβάνει τὶς ἐξῆς ἐπιστημονικὰς μελέτας πού ἀναφέρονται ὅλες στὶς αἰρέσεις:

1) Philippe le Valois, «*Sectes chrétiennes traditionnelles*» et «*mouvements religieux contemporains*» nés et implantés en France au cours du XX siècle.

2) Jean-Marie Woehrling, *Une définition juridique des sectes*.

3) Jean Duffar, *Les nouveaux mouvements religieux et le droit international*.

4) Philippe Segur, *La «secte» en droit constitutionnel*.

5) Pierre-Henri Prelot, *La secte en droit administratif*.

6) Francis Messner, «*Sectes» et droit local alsacien-mosellan*.

7) Brigitte Basdevant-Gaudemet, *Les pouvoirs publics face aux sectes en France*.

8) Renee Koering-Joulin, *Activités sectaires et droit pénal*.

9) Guy Siat, *Droit fiscal et sectes le gourou et le fisc*.

10) Jacqueline Flauss-Diem, *Activités «sectaires» et droit de la famille*.

11) Pierre Strasser, *Sectes et droit du travail*.

12) Magalie Flores-Lonjoux, *Statut des ministres du culte et secte*.

13) Eric Santer, *Sectes et association* (ἡ παρούσα μελέτη ἀναφέρεται σὲ σωρείαν ἀποφάσεων τοῦ γαλλικοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας μὴ ἀναγνωριζουσῶν πολὺς αἰρέσεις ὡς θρησκείες, αὐτόθι, σελ. 281).

Τέλος, παραθέτω δύο χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα τοῦ σπουδαίου καὶ κλασικοῦ αὐτοῦ συγγραμματος ἀναφέροντα, ὅτι εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπῃ τὸ δικαίικὸ σύστημα τῶν κρατῶν βασίζεται εἰς μίαν ἐπικρατοῦσαν θρησκείαν (τὸν Χριστιανισμόν), ὡς καὶ ὅτι τὸ φαινόμενο τῶν αἰρέσεων δὲν παύει νὰ ἐξεγείρει τὴν κοινὴν γνώμην «partout en Europe, les systèmes juridiques se sont élaborés dans le contexte d' une culture dominée par le christianisme» (σελ. 301) «le phénomène des nouveaux mouvement religieux ou des sectes ne cesse d' agiter l' opinion publique» (σελ. 302). Παραθέτω, τέλος, τέσσερα αὐτοτελῆ συγγράμματα πασίγνωστα, ἀναφερόμενα ὀνομαστικῶς στὶς αἰρέσεις:

1) IKOR, *Les sectes en France*, 1991.

2) D. Epailly, *Les sectes et le droit familial*, 2000.

3) A. Vivien, *Les sectes en France*, 1993 (στὴν σελ. 77 ἔπ. ἀναφέρεται σωρεία καταδικαστικῶν ἀποφάσεων τῶν αἰρέσεων δι' ἀξιόποινες δραστηριότητες).

4) M. Boudierlique, *Sectes, les manipulations mentales*, 1990.

Καὶ τὰ συγγράμματα αὐτὰ θεωροῦνται κλασικὰ καὶ παραπέμπονται συνεχῶς ἀπὸ ἄλλα ἔγκυρα ἔργα (καὶ τὰ συγγράμματα αὐτὰ εὐρίσκονται εἰς χεῖρας μου καὶ εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σας ὅποτεδήποτε, ἐὰν ἀμφιβάλλετε).

Ἡ ἔγκυρη γαλλικὴ ἐφημερίδα *Le Monde diplomatique* (Μάιος 2001, τεῦχ. 566) καταχωρεῖ ἐκτεταμένο δημοσίευμα (τρεῖς ὁλόκληρες σελίδες μεγάλου σχήματος) ὑπὸ τὸν τίτλον: «Les sectes, cheval de troie des etats unis en Europe» (Αἰρέσεις, δούρειος ἵππος τῶν ΗΠΑ, στὴν Εὐρώπῃ). Τὸ δημοσίευμα αὐτὸ εἶναι ἄκρως ἀποκαλυπτικὸ (ἔχει καταχωρηθεῖ ὁλόκληρο ἐν μεταφράσει καὶ στὴν ἐφημ. Ἐλευθεροτυπία στὸ φύλλο τῆς 29.7.2001) καὶ παραθέτει συγκεκριμένα στοιχεῖα (ὀνόματα, διευθύν-

σεις, περιγραφή δράσεως κ.λπ.). Ὁ διαπρεπέστερος καὶ γνωστότερος Γάλλος πανεπ. καθηγητής-συνταγματολόγος Jacques Robert, στὸ ἔργο του *La liberté de religion, de pensée et de croyance (Liberté et droit fondamentaux*, 7η ἔκδ. 2000, σελ. 360-361) ἀναφέρεται σὲ σωρεία ἀξιοποιῶν πρᾶξεων τῶν αἰρέσεων (sectes) καὶ προτείνει ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ καὶ ἐπὶ λέξει «il convient de mettre en oeuvre, d'une manière systématique et indéfinissable, une police générale de tous les groupes aux apparences sectaires» (αὐτόθι, σελ. 361). Πλήθος ἐπίσης ἄλλοι Γάλλοι διαπρεπεῖς καθηγηταὶ συνταγματολόγοι διεκτραγωδοῦν τὰ ἐγκλήματα ποὺ διαπράττουν οἱ αἰρέσεις (sectes ἐπὶ λέξει, π.χ. ὁ καθηγητής Turpin, *Les libertés publiques*, 5η ἔκδ. 2000, σελ. 129, εἰς εἰδικὸν κεφάλαιον ὑπὸ τὸν τίτλον «L'existence des sectes»).

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ εἰς ἄλλα εὐρωπαϊκὰ κράτη, π.χ. εἰς τὴν Γερμανία, ὅπου ἡ χρῆσις τοῦ ὄρου «αἰρέσεις» εἶναι συχνὴ καὶ εἰς τὰ ad hoc νομικὰ συγγράμματα (πρβλ. Dieter Bayer, *Das Grundrecht der Religions- und Gewissensfreiheit*, 1997, σελ. 164. Winter, *Staatskirchenrecht der Bundesrepublik Deutschland*, 2001, σελ. 59. Schmidt, *Grundrechte*, 3η ἔκδ. 2001, σελ. 168. Schmidt-Seidel, *Grundrechte*, 2α ἔκδ. 2001, σελ. 147. de Mortanges, *Religiöse Minderheiten und Recht*, 1998, σελ. 17. Kimms-Schlüdner, *Verfassungsrecht II – Grundrecht*, 1998, σελ. 128. Schmalz, *Verfassungsrecht*, 3η ἔκδ. 1997, σελ. 141. Pieroth-Schlink, *Grundrechte-Staatsrecht*, 13η ἔκδ. 1997, σελ. 123. v. Campenhausen, *Staatskirchenrecht*, 3η ἔκδ. 1996, σελ. 404. Puza-Küstermann, *Staatliches Religionsrecht im europäischen Vergleich*, 1993, σελ. 45 κ.ά.). Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ εἰς τὰ ἄλλα εὐρωπαϊκὰ κράτη π.χ. στὴν Αὐστρία (Pree, *Österreichisches Staatskirchenrecht*, 1984, σελ. 13) κ.ο.κ.

Ἄπαντα τὰ ὡς ἄνω συγγράμματα εὐρίσκονται εἰς χεῖρας μου καὶ εἶναι ὅποτεδήποτε εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἐὰν τυχὸν ἔχετε καὶ τὴν παραμικρὰν ἀμβολίαν περὶ τοῦ λόγου μου τὸ ἀληθές. Ἐπίσης καὶ πολλὰ ἄλλα ὅμοια ἢ παρόμοια ἐπιστημονικὰ ἔργα τῆς ἀλλοδαπῆς.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ἐρί-

τιμος Κα Μαραγκοπούλου, ὅτι ἡ λέξις αἰρέσεις χρησιμοποιεῖται κατὰ κόρον εἰς τὰ ad hoc ἐπιστημονικὰ (νομικὰ) συγγράμματα εἰς τὴν Εὐρώπῃ. Ἐπίσης χρησιμοποιεῖται κατὰ κόρον καὶ ὑπὸ τῶν πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν ὀργάνων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπῃς καθὼς καὶ ὑπὸ τοῦ Εὐρωκοινοβουλίου. Κυρίως ὁ λόγος χρησιμοποίησεως τοῦ ὄρου τούτου εἶναι ὅτι πολλὰς ἀπὸ τῆς αἰρέσεως ἀναπτύσσουν δραστηριότητα ἐπικίνδυνη διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ τὰ κράτη τῆς Εὐρώπῃς καὶ τὸ ἴδιο τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπῃς ἔχουν εὐαισθητοποιηθεῖ καὶ λαμβάνουν σειρὰ προστατευτικῶν μέτρων ἐν οἷς καὶ τὴν ἴδρυσιν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν προστασίας ἔναντι τῶν αἰρέσεων.

Ἐπειδὴ πιστεύω, ἐρίτιμος Κα Μαραγκοπούλου, ὅτι εἴθε ὄχι μόνον ἔντιμος, ἰσχυρὰ καὶ ἀξιόλογος προσωπικότης πολλὰ προσεγγουῖσα εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς ἐγκληματολογίας ἀλλὰ καὶ γενναία καὶ τολμηρὰ καὶ πρωτίστως ἀντικειμενικὴ, εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι θὰ ἀνακαλέσεται, τὰ ὅσα ἀντίθετα εἶπατε στὴν προαναφερομένη τηλεοπτικὴ ἐκπομπή, ὡς ἐπιστημονικῶς ἀβάσιμα καὶ ἀνακριβή.

2. Περαιτέρω, εἶπατε, ὅτι ἡ Ἑλλάς διασύρεται καταδικαζομένη ἀπὸ τὸ Εὐρωπαϊκὸν Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (λόγω ποινῶν ποὺ ἐπιβάλλει εἰς ὑπαίτιους τοῦ ἐγκλήματος τοῦ προσηλυτισμοῦ). Ἐπειδὴ, ὡς προαναφέρω, εἶμαι ἐξπαῖρ ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων καὶ παρακολουθῶ ἐξονυχιστικὰ τὰ τεκταινόμενα, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ παρατηρήσω, ὅτι ΠΟΥΘΕΝΑ ΔΕΝ ΕἶΔΑ ΕΝ ΕΥΡΩΠῃ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΑΣΥΡΟΜΕΝΗ διὰ τὸν λόγον τούτον, ὅταν μάλιστα ἡ ἀπὸ 24.2.1998 ἀπόφασις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (ὑπόθεσις Λαρίσης καὶ ἄλλοι κατὰ Ἑλλάδος ὑπ' ἀριθ. 140/1996/759/958-960) ΕΠΙΚΥΡΩΝΕΙ ΚΑΙ ΔΕΧΕΤΑΙ ΩΣ ΟΡΘΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΝ ΣΥΜΒΑΣΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΡΕΙΣ ΚΑΤΑΔΙΚΕΣ ΕΠΙ ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΩ ΙΣΑΡΙΘΜΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. Ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε, ἐρίτιμος Κα Μαραγκοπούλου, ὅποιος θὰ ἐπιχειροῦσε νὰ διασύρει ἢ χλευάσει τὴν Ἑλλάδα ἰσχυρίζομενος ὅτι κατὰ παράβασις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Ἀνθρωπι-

νων Δικαιωμάτων καταδικάζει ἐπὶ προσηλυτισμῶ θὰ αὐτοεξευτελιζόταν πανηγυρικά, διότι ἀπλούστατα θὰ τοῦ ἀντιτασσόταν ἢ ὡς ἄνω πρόσφατη ἀπόφαση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων. Βεβαίως εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐφρόντισαν νὰ θάψουν τὴν πολὺ σπουδαία καὶ σημαντικὴ αὐτὴν ἀπόφαση (δὲν εἶδα νὰ δημοσιευθεῖ πουθενὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὔτε νὰ γίνῃ ἔστω ἀπλὴ μνεῖα αὐτῆς ἀπὸ τὸν ξιφουλκοῦντα ὑπὲρ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας προοδευτικὸν τύπον). Εἶναι ἐπομένως πιθανὸν καὶ ἐσεῖς ἢ ἰδία νὰ τὴν ἀγνοεῖτε, διότι ἀδυνατῶ νὰ φαντασθῶ ὅτι τὴν ἐγνωρίζετε καὶ ἐν γνώσει τούτου ἀναφέρατε ὅσα ἀναφέρατε εἰς τὴν ἐπίμαχον ἐκπομπήν. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς βοηθήσω νὰ τὴν ἀποκτήσετε, πρὸς τοῦτο θὰ πρέπει νὰ χτυπήσετε εἰς τὴν κάτωθι διεύθυνση εἰς τὸ Internet: <http://www.dhcour.coe.fr/fr/LARISSIS%20Fr.html> 30/5/1998, ὁπότε καὶ θὰ τὴν βρεῖτε ἀμέσως.

Περαιτέρω ἡ ἀπόφαση αὐτὴ παραπέμπουσα σὲ προηγουμένη ἀπόφαση δέχεται ἐπίσης ὅτι ἡ ἐλληνικὴ διάταξη ποὺ τιμωρεῖ τὸν προσηλυτισμὸν εἶναι ἀπολύτως σύμφωνη πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴ Σύμβαση Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων. Μάλιστα ἀπορρίπτει ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τῶν τριῶν προσφευγόντων συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐλληνικὴ ἐν προκειμένῳ διάταξη ἀναφέρει τὶς ἐγκληματικὰς περιπτώσεις ἐνδεικτικῶς καὶ ὄχι περιοριστικῶς λόγῳ τῆς φύσεώς της ὡς διατάξεως ποινικῆς. Ἐπομένως ἡ ἀπόφαση αὐτὴ εἶναι ἐντόνως ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος στὸ θέμα τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου περίπτωση διασυρμού τῆς Ἑλλάδος ἐν προκειμένῳ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ. Προσέξτε λοιπὸν μὴν σᾶς παρασύρουν ἄλλοι καὶ βγαίνετε καὶ λέτε στίς τηλεοράσεις τέτοιες ἀνακρίβειες, διότι μεταξὺ τῶν τηλεθεατῶν ὑπάρχουν καὶ εἰδικοί ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, οἱ ὅποιοι γνωρίζουν πρόσωπα καὶ πράγματα. Καὶ τὸ λέγω αὐτό, διότι εἶμαι πεπεισμένος περὶ τῆς ἐντιμότητός σας καὶ τῆς ἀκεραιότητός σας καὶ βεβαίως πιστεύω, ὅτι ποτὲ ἐν γνώσει δὲν θὰ λέγατε τέτοια πράγματα. Ἐπειδὴ καὶ ἐδῶ πιστεύω, ἐρίτιμος Κα Μαραγκοπούλου, ὅτι εἴσθε ὄχι μόνον ἐντιμη, ἀδέκαστη καὶ ἀκεραία ἀλλὰ καὶ γενναία,

εἶμαι βέβαιος, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ σπεύσετε νὰ ἐπανορθώσετε, τὰ ὅσα ὡς ἄνω ἐπιστημονικῶς ἀβάσιμα καὶ ἀνακριβῆ (καλοπίστως καὶ ὄχι ἐκ κακῆς προθέσεως) ἀναφέρατε στὴν ἐπίμαχο τηλεοπτικὴ ἐκπομπή.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ προσηλυτισμοῦ καὶ περὶ δῆθεν διασυρμού τῆς Ἑλλάδος (παπαγαλιστὶ τούτου ἐπαναλαμβανομένου ὑπὸ τῶν φιλοαιρετικῶν ρητόρων καὶ κονδυλοφόρων) ἐπικαλουμένων τῶν λοιπῶν κρατῶν καὶ προωθουμένης τῆς ἰδέας ὅτι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ προσηλυτισμὸς τιμωρεῖται, σᾶς πληροφορῶ, ὅτι ὁ προσηλυτισμὸς τιμωρεῖται εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη καὶ ἐπίσης στίς Η.Π.Α. διὰ ρητῶν διατάξεων. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου σᾶς διαβιβάζω πρόσφατη μονογραφία μου εἰς γλῶσσαν γαλλικὴν ἀναφέρονσα σωρεῖαν καταδικαστικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ προσηλυτισμῶ εἰς τὰ κυριώτερα εὐρωπαϊκὰ κράτη καὶ εἰς τὶς Η.Π.Α. Τὸ ἔργον μου αὐτὸ ἐκυκλοφόρησε τὸ ἔτος 2001 καὶ προεκάλεσε μέγα ἐνδιαφέρον εἰς ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη, μοῦ ἐζητήθη δὲ μέγας ἀριθμὸς ἀντιτύπων, μέχρις ἐξαντλήσεως τῶν ἀποθεμάτων μου. Ἔτσι τὸ ἐκυκλοφόρησα εἰς δευτέραν ἐκδοσιν (ἀνατύπωση) καὶ τὸ τρέχον ἔτος 2002, διότι ἐξακολουθεῖ νὰ ζητεῖται συνεχῶς ὑπὸ πολλῶν. Τὸ ἔργον μου αὐτὸ εὐρίσκεται σήμερον στίς περισσότερες πανεπιστημιακὰς βιβλιοθήκας καὶ βεβαίως καὶ στὴν βιβλιοθήκη τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων. Συνημμένως λαμβάνετε καὶ τὶς δύο ἐκδόσεις τοῦ ἐν λόγω ἔργου μου, καὶ τὴν τοῦ 2001 καὶ τὴν τοῦ 2002.

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι τὰ λεχθέντα σας ἀπὸ τηλεοράσεως καταρρέουν ἀφ' ἑαυτῶν, ὁπότε ἔχετε καὶ προσωπικὴ ὑποχρέωση νὰ τὰ ἀνακαλέσετε. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὸ κάνετε πρὸς προστασίαν τοῦ κύρους σας καὶ τῆς προσωπικότητός σας.

3. Τέλος, εἶπατε εἰς τὴν ἰδίαν ἐκπομπήν, ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν στράτευση τῶν ἀντιρρησιῶν συνειδήσεως ἀποτελεῖ ἀτομικὸν δικαίωμα.

Ἐρίτιμος Κα Μαραγκοπούλου, ἐφ' ὅσον ἀσχολεῖσθε μὲ τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα, ΟΦΕΙΛΑΤΕ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ, ὅτι ἐν προκειμένῳ ἔχει ἐκδοθεῖ σειρὰ ὄλων ἀποφάσεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς καὶ

τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, οἱ ὁποῖες δέχονται τὰ ἑξῆς: α) Ἀτομικὸν Δικαίωμα ἀπαλλαγῆς τῶν ἀντιρρησιῶν συνειδήσεως ἀπὸ τὴν στράτευση ΔΕΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΤΑΙ, ΔΕΝ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΕΝ ΚΑΤΟΧΥΡΟΥΤΑΙ ΑΠΟ ΠΟΥΘΕΝΑ. β) Τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη δικαιούνται νὰ μὴ ἀναγνωρίσουν ἓνα τέτοιο δικαίωμα. γ) Τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη δικαιούνται νὰ προβλέψουν εἰς τὴν νομοθεσίαν τους π ο ι ν ἔ ς διὰ τοὺς ἀρνούμενους νὰ στρατευθῶν λόγῳ ἀντιρρήσεως συνειδήσεως. δ) Ἡ τυχὸν ἀναγνώριση ἀπαλλαγῆς τῶν ἀντιρρησιῶν συνειδήσεως ἀπὸ τὴν στράτευση παραβιάζει τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος, διότι ἔχουμε δυσμενῆ μεταχείριση τῶν στρατευομένων πολιτῶν ἔναντι τῶν ἀπαλασσομένων ἀντιρρησιῶν (καὶ οἱ ἀποφάσεις αὐτὲς ἔχουν «ταφεῖ» καὶ δὲν ἐμφανίζονται πουθενὰ πλὴν τῆς παραπομπῆς τους σὲ ἓνα μόνον ἔργο, καθ' ᾧ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου).

Ἐπ' ὅψιν, τέλος, ὅτι καὶ εἰς τὴν πρόσφατο ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀντιρρησιῶν ἀπὸ τὴν στράτευση ἐτέθη ὡς ἀπλή εὐχέρεια τοῦ κράτους ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΑΤΟΜΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑ. Ἄρα τὸ ἑλληνικὸν κράτος ἀπλῶς δικαιούται καὶ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς ἀντιρρησίες συνειδήσεως ἀπὸ τὴν στράτευση. Ἐὰν ἀρνηθεῖ νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ, καμίαν παραβίαση κατενόσ ἀτομικοῦ δικαίωματος δὲν διαπράττει.

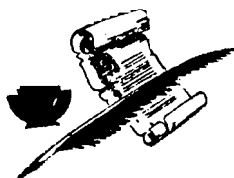
Τὰ ἴδια ἔχει δεχθεῖ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Ο.Η.Ε. (ἀπόφαση Ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Ο.Η.Ε. 185/84). Καὶ ἐπίσης τὸ Συμβούλιο Ἐπικρατείας (ΣτΕ 526/2001). Ὅλες οἱ ἐπικαλούμενες ἀποφάσεις καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Ο.Η.Ε. εὐρίσκονται εἰς χεῖρας μου

καὶ εἶναι ὁποτεδήποτε εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἐὰν ἔχετε καὶ τὴν παραμικρὰν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ προαναφερομένου περιεχομένου αὐτῶν. Ὅλες δὲ οἱ ἀποφάσεις αὐτὲς (καὶ εἰς τὸ πρωτότυπον καὶ εἰς ἑλληνικὴν μετάφραση τῶν κρισίμων ἀποσπασμάτων τους) περιέχονται εἰς τὴν μελέτην μου «Ἐπάραξι; Ἀναγνωρίζεται; Ἡ κατοχυροῦται; ἀτομικὸ δικαίωμα ἀντιρρησιῶν συνειδήσεως», ἡ ὁποία δημοσιεύεται εἰς τὸν τιμητικὸν τόμον τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου σας καὶ συναδέλφου σας Δημητρίου Κόρσου (Δόσις Ἀγαθῆ – Σύμμεικτα πρὸς τιμὴν καθηγητοῦ Δημητρίου Κόρσου, Ἀθήνα 1988, σελ. 225 ἐπ.). Ἐποθέτω, ὅτι τὸ πανεπιστήμιόν σας (Πάντειον) θὰ σᾶς ἔχει ἀποστείλει τὸν τιμητικὸν αὐτὸν τόμον (ἀφοῦ ὑπῆρξατε καθηγήτρια αὐτοῦ), ὅπου μπορεῖτε νὰ δεῖτε τὴν μελέτην μου αὐτήν. Ἐὰν τὸ παρέλειψε, τὸ κείμενον τῆς ἐν λόγω μελέτης μου εἶναι ὁποτεδήποτε εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἐφ' ὅσον μοῦ τὸ ζητήσετε.

Ἐρίτιμος Κα Μαραγκοπούλου, θὰ χαρῶ ὄλως ἰδιαίτερος, ἐὰν μὲ διαβεβαιώσετε, ὅτι δὲν εἶπατε τίποτε ἀπολύτως ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων, καὶ ὅτι λάθος κατάλαβα. Ἐν ἐναντία περιπτώσει, ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε, ἐὰν τὰ εἶπατε (ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει), ἀποδεικνύονται ἐπιστημονικῶς ἐντελῶς ἀβάσιμα καὶ ἀνακριβῆ, οἱ δὲ ἐν προκειμένῳ ἀπόψεις μου (δεδομένου ὅτι στηρίζονται εἰς ἐπιστημονικὰ δεδομένα ἀδιάσειστα) δὲν μποροῦν νὰ ἀντικρουσθῶν.

Ἐλπίζω νὰ μὲ τιμήσετε διὰ συγκεκριμένης καὶ πλήρως αἰτιολογημένης ἀπαντήσεώς σας. Ἐὰν δὲν τὸ πράξετε ἐντὸς εὐλόγου χρόνου, δικαιούμαι νὰ ἐρμηνεύσω τὴν στάση σας κατὰ τὴν κρίση μου, ἐν πάσῃ βεβαίως καλοπιστία καὶ ἐν πλήρει σεβασμῷ τῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεώς σας.

Μετὰ τιμῆς
Γ. Κρίππας

Ο Ι Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ Μ Α Σ

1. Τόμοι Περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ ἕκαστος τόμος: 14,67 € + ἔξοδα ἀποστολῆς (Διατίθενται τόμοι ἀπὸ τὸ ἔτος 1949) 2. Τόμοι Περιοδικού ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ἕκαστος τόμος: 14,67 € + ἔξοδα ἀποστολῆς (Διατίθενται τόμοι ἀπὸ τὸ ἔτος 1954) 3. Τόμοι Ἐπιστημονικοῦ Περιοδικού ΘΕΟΛΟΓΙΑ ἕκαστος τόμος: 17,61 € + ἔξοδα ἀποστολῆς (Διατίθενται τόμοι ἀπὸ τὸ ἔτος 1964) 4. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ Περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ Τόμοι 3 (ἀπὸ τὸ ἔτος 1923-1988) ἕκαστος τόμος: 14,67 € + ἔξοδα ἀποστολῆς 5. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ Περιοδικού ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ Τόμος 1 (ἀπὸ τὸ ἔτος 1952-1991) 14,67 € + ἔξοδα ἀποστολῆς 6. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ Ἐπιστημονικοῦ Περιοδικού ΘΕΟΛΟΓΙΑ Τόμος 1 (ἀπὸ τὸ ἔτος 1923-1989) 14,67 € + ἔξοδα ἀποστολῆς 7. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ Τόμοι 8. Συντάκτης τῶν ὑπ' ἄρ. 4-7 ὁ φιλόλογος Ἰαδαμάντιος Ἀνεστίδης. Ἐκαστος τόμος: 17,61 € + ἔξοδα ἀποστολῆς 8. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (Κων. Μπόννη) Τόμος 1ος ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΝ Τόμος 2ος ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ Τιμὴ σειρᾶς: 15 €. 9. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Τόμος 1ος (1998) Τόμος 2ος (1999) ἕκαστος τόμος 15 € + ἔξοδα ἀποστολῆς 10. ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ (Κων. Μπόννη) 6 € + ἔξοδα ἀποστολῆς 11. ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ, Ἱστορικο-Τελετουργικὴ θεώρηση, (Ἰωάννου Φουντούλη, Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης), 6 € + ἔξοδα ἀποστολῆς. 12. ΤΑΦΗ ἢ ΚΑΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ; (Πρακτικὰ Ἡμερίδας) Γράφουν: Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ἱερόθεος, Ἀρχιμ. Νικόλαος Χατζηνικολάου, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς, Πρωτοπρ. Στυλιανὸς Καρπαθίου, Θεολόγος - Ψυχίατρος, Ἀναστάσιος Μαρίνος, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, Γεώργιος Μαντζαρίδης, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Παναγιώτης Χριστινάκης, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, 6 € + ἔξοδα ἀποστολῆς.

ΕΠΩΦΕΛΗΘΗΤΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Ἐὰν παραγγείλετε συνολικὰ τὴ σειρὰ τῶν ΕΥΡΕΤΗΡΙΩΝ τῶν Περιοδικῶν ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ, ΘΕΟΛΟΓΙΑ καὶ τὴν ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ἔχετε ἔκπτωση ἐπὶ τῆς συνολικῆς τιμῆς 30%.

ΓΙΝΕΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ:

- Τῆς ἡφμερίδας Η ΑΛΗΘΕΙΑ
- Ἐτήσια συνδρομὴ ἐσωτερικοῦ ἰδιωτῶν: 20 €
- Ἐτήσια συνδρομὴ Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ.: 25 €
- Ἐτήσια συνδρομὴ ἐξωτερικοῦ (γιὰ ὅλες τὶς χῶρες): 60 \$
- Ἐτήσια συνδρομὴ Κύπρου: 30 \$

ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ ἢ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

- Ταχυδρομώντας τὸ Δελτίο Παραγγελίας στὴν διεύθυνση:
- Γιὰ τὸν Κλάδο Ἐκδόσεων ΕΜΥΕΕ, Ἰωάννου Γενναδίου 14, 11521 Ἀθήνα.
- Τηλεφωνώντας καθημερινὰ (08.00-14.00) στὸ (+3010)72.18.308 ἢ στὸ (+3010)72.51.149.
- Στέλνοντάς μας: e-mail: iera-synodos@ath.fortnet.gr
- Fax: (+3010)72.18.308